

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naročca se posebej in velja po pošti prejemanja Din 4.—, po raznašalcih dostavljena Din 5.— mesečno.

„Šola je na prvem mestu“

Pomembne kraljeve besede ob posvetitvi nove šole v Gornjem Milanovcu — Niška in krfska deklaracija sta postali stvarnost

Gornji Milanovac, 7. maja. AA. Danes je bila v Gornjem Milanovcu na izredno svečan način posvečena nova ljudska šola kralja Aleksandra I. Ta posvetitev se je izpremenila v veliko ljudsko svečanost in v iskrene manifestacije za Nj. Vel. kralja, kraljevski dom in za Veliko Jugoslavijo.

Nj. Vel. kralj je danes prvič obiskal Milanovac in s tem svojim obiskom počastil današnje kulturno proslavo.

Ze ob 8. zjutraj so oznanjali strel s topov prebivalstvu, da bo danes velika narodna in kulturna proslava. V Gornjem Milanovcu so se zbrale ogromne množice iz bližnje in daljne okolice, da izkažejo svojo ljubezen kralju vso svojo ljubezen in vdanost in da se mu zahvalijo za njegov prihod. Ob 9.30 so prispeli v Gornji Milanovac predsednik vlade dr. Milan Sršič, predsednik senata in Narodne skupščine, mnogi senatorji in narodni poslanci ter drugi odličniki.

Ob 11. dopoldne so gromki topovski strel oznanjali, da prihaja kralj. Nj. Vel. kralj se je pripeljal v Gornji Milanovac v odprtem avtomobilu. Spremljal ga je adjutant general Pavlovič. Pred mestom ga je pozdravila sokolska in narodna konjenica z zastavami. Sokoli so bili v svojih krojih, kmetje pa v narodnih nošah. Na čelu kmečke konjenice je bil narodni poslanec za kačerovski srez Saračević. Kralja je pozdravil v imenu sokolstva starosta Stefanović, ki je izrazil vdanost in zvestobo vsega šumadijskega sokolstva. Pred mestom je bila postavljena tudi konjeniška divizija pod poveljstvom kapetana M. Mijokovića, ki je Nj. Vel. kralju podal raport na kar mu je Nj. Vel. kralj zadovoljen stisnil roko.

Vse tri konjenice so nato spremljale kraljev avtomobil v mesto. Po ulicah so se zbrale ogromne množice v svečanem razpoloženju. Hiše so bile okrašene z zastavami, na trgu so bili postavljeni mlaji in slavoloki. Vse mesto je bilo videti praznično, po ulicah pa so množice priradile Nj. Vel. kralju sile iskrene in navdušene ovacije. Ceste, koder je vozil kraljev avtomobil, so bile posute s cvetjem. Avtomobil si je komaj kotal pot do tri kilometre oddaljene nove pomorne stavbe ljudske šole kralja Aleksandra I. Množica je vzdikala nenestano kralju, kraljevskemu domu in Jugoslaviji.

Pred poslopiem nove ljudske šole se je kraljev avtomobil ustavil. Tu so kralja pričakovali predsednik vlade z ministri, predsednik senata, predsednik Narodne skupščine, senatorji in narodni poslanci in mnogi drugi odličniki. V sprejemni skupini so bile nadležne svečeniki, ban Dobrica Matković in minister dvora Dimitrijevič. Nj. Vel. kralj je pristopil k visokemu posamezniku, mu podal roko in se nekaj časa prijazno razgovarjal. Nato je predsednik občine Božidar Gorgijević pozdravil Nj. Vel. kralja s tem-le nagovorom:

Vaše Veličanstvo!
Davna je bila želja Rudničancov, da vidi v svoji sredi svojega ljubljenega kralja. Ta želja se je v tem trenutku izpolnila. V imenu meščanov Milanovca in okolice jaz vas pozdravljam z »Dobrodošili!«
Pozdravljam vas z željo, da bi preživeli med nami nekaj srečnih ur in se prepričali, da se Rudničani v gostih vrstah zbirajo okrog svojega ljubljene in junaškega kralja in da žive za veliko, enotno Jugoslavijo. V tem imenu kličem:

Živel jugoslovenski kralj Aleksander I!
Živel svetli kraljevski njegov dom!
Živela močna in enotna Jugoslavija!
Prisotni so sprejeli zadnje besede z burnimi ovacijami Nj. Vel. kralju in njegovemu kraljevskemu domu. Kralj je bil vidno ganjen. Med splošnim vzdikanjem se je Nj. Vel. kralj napotil k šoli, kjer so zopet stali v gostih vrstah župani okoliških občin. Kralj se je z vsemi prijazno razgovarjal in jim segal v roke.

Po kratkem obredu v cerkvi je Nj. Vel. kralj ob 11.05 odšel v glavno šolsko dvorano, kjer so že bili zbrani ministri, senatorji in narodni poslanci, župani, predsedniki društev itd. Prišel se je svečan obred posvetitve novega šolskega poslopija. Cerkveni obred posvetitve je opravil dalmatinski episkop Irinej ob številni asistenci. Po končanem obredu je imel episkop Irinej prigoden govor, ki ga je zaključil z vzklikom: »Naj živi kralj Aleksander! Naj prospeva naša mila kraljevina Jugoslavija!
Zbor je zapel »Na mnogaja ljeta«, nakar je učenka Desanka Gorgijevićeva izročila Nj. Vel. kralju šop planjskega cvetja s prigodnim nagovorom.

Nj. Vel. kralj je sprejel cvetje in vidno ganjen poljubil devojko. Nato je kralja pozdravil šolski nadzornik Stanković. S tem je bila posvetitve novega doma ljudske prosvete končana.

Nj. Vel. kralj si je v spremstvu ogledal poslopie. Medtem pa so se pred poslopiem ponavljale dolgotrajne ovacije, tako da se je kralj pokazal množici in se ji prisrčno zahvalil. Množica je neprestano vzdikala

kralju, državnemu edinstvu, Jugoslaviji itd. Nato se je Nj. Vel. kralj z odličniki napotil v gornjo dvorano, kjer je bil prirejen banket. Pri vstopu Nj. Vel. kralja je godba zasvirala državno himno. Pred poslopiem so se vedno znova ponavljale ovacije.

Med kosilom je Nj. Vel. kralja pozdravil narodni poslanec Trifunović. Naglasil je, da bo šumadija tudi v bodočnosti izpolnila naloge, ki mu jih bo naložila zgodovina. Tudi v miru bo delala za državo in za napredek ljudstva, kar dokazuje tudi ta ponosna stavba, ki nosi ime Nj. Vel. kralja. Na kraju se je narodni poslanec Trifunović zahvalil Nj. Vel. kralju, da je izvolil prisostvovati posvetitvi tega prosvetnega doma.

Nato se je v splošni tišini dvignil Nj. Vel. kralj in spregovoril te besede:

Kraljev govor

Z istim zadovoljstvom in z istim ponosom, ki sem ga vedno čutil, ko sem med svetovno vojno prihajal k vam, v vaše hbrne vrste in z vami skupaj preživljal tiste dneve trpljenja in slave, sem tudi danes prišel med vas, da z vami skupaj proslavim ta vaš dan svečanosti in radosti tu na podnožju vašega ponosnega Rudnika, ki je priča naših junaških borb in našega požrtvovanja.

S tem delom šumadije je povezan spomin na naše legendarne ustaške dneve in na našo najnovejšo preteklost, na našo slavno rudniško ofenzivo, ki je dokazala, s kako ogromnimi silami lahko razpolaga naš narod v obrambi svoje svobode in svoje domačije. Ta sila je izpremenila naš umik pred silno sovražno poplavo v neodoljiv protinapad, ki ga ni nihče pričakoval in ki je zmagal. To je bilo kmalu po deklaraciji kraljevske srbske vlade in niške Narodne skupščine, ki je proglasila borbo za osvoboditev tako Srbov, kakor Hrvatov in Slovencev.

Rudniška zmaga nas je okrepila in nas prešinila v tej najtežji preizkušnji z vero, da bo prišel dan, ko se bo ponovila naša velika ofenziva in ko bosta niška in krfska deklaracija postali stvarnost.

Bogu bodi zahvala, to se je tudi zgodilo. Po težkih in dolgotrajnih borbah smo naposled prišli do osvobojenja in zedinjenja. V borbah za kraljevino Jugoslavijo vi niste bili zadnji, bili ste vedno v prvih vrstah. O tem sem se neštokrat sam osebno prepričal.

Otdod prihaja, da ste tudi sedaj v miru vedno pripravljeni na nove žrtve, če so le potrebne. Ta vaša pripravljenost je zato tako zgledna in zasluži vso pohvalo, ker se družu z neposredni potrebami glede splošnega napredka in dviga teh krajev.

Vi, ki ste, braneč narod in svobodo, vedno živeli takorekoč z mečem v rokah in v pomanjkanju, zaslužite, da v naši veliki narodni državi zdaj začnete razvijati svoje sposobnosti v smeri vsestranskega kulturnega in gospodarskega napredka.

Vaše prizadevanje za gradnjo šol je v popolnem skladu s temi vašimi potrebami in nalogami. Med sredstvi, ki so potrebna za narodno edinstvo in splošni kulturni dvig, je šola na prvem mestu. Naj bo zato ta vaša pravkar posvečena šola tako kulturno in prosvetno ognjišče, ki bo vzgojevalo naraščaj v duhu slavnih prednikov in junaške prošlosti, ki daje tako svetle primere požrtvovanja za našo svobodo in edinstvo. S tem bo tudi okrepjena vera v veliko in napredno bodočnost kraljevine Jugoslavije.

Živeli moji dragi Rudničani!

Ko je kralj končal, je godba zaigrala državno himno in vzklikajta Nj. Vel. kralju, Jugoslaviji ni hotelo biti kraja. Vsa svečanost je potekala tako prisrčno in ganljivo, da so se pri tej priliki mnogim osilele oči. Dolgo se ni hotelo poleči navdušenje, nato pa sta stopila pred Nj. Vel. kralja dva revna učenca, Radimir Stojković in Peter Jeremić, ki sta deklarirala Šantičevi pesni »Domovina« in »Novo pokoljenje«. Nj. Vel. kralj je vprašal, kaj želita postati, na kar je prvi odvrnil, da bi rad bil učitelj, drugi pa se je korajžno odrezal: Želim postati letalec in junak.

Kralj je bil s tem odgovorom prijetno iznenaden in je vsakemu daroval po en jugoslovenski zlatnik.

Po končanem banketu je Nj. Vel. kralj zapustil poslopie in pristopil k skupini bivškim bojevalcem iz Rudnika, odlikovanim s Karagiorgijevovo zvezdo. Kralj se je v vsakim posebej razgovarjal in stisnil roko. Nato se je poslovil od predsednika vlade in vseh drugih odličnikov. Kraljev avtomobil kar ni mogel naprej skozi goste množice, ki so nenahoma prirejale ovacije in mu izkazovale svojo ljubezen in zvestobo.

Popoldne je bila velika ljudska veselica, ki je trajala dolgo v noč.

Slovenska vzajemnost

Letna skupščina Zveze jugoslovensko-češkoslovaških lig je bila lepa manifestacija slovenske vzajemnosti

Beograd, 7. maja p. Danes se je vršila letna skupščina Zveze jugoslovensko-češkoslovaških lig. Zborovanje je bilo odlično obiskano in so bile zastopane vse lige v državi. Ljubljansko ligo sta zastopala predsednik in podpredsednik gg. narodni poslanec Rasto Pustoslavšek in dr. Egon Stare, nadalje gg. Govekar, Božidar Borko in g. Sevtič, mariborsko ligo predsednik dr. Vekoslav Kukovec, narodni poslanec dr. Ljudevik Pivko in dr. Davorin Senior, celjsko ligo pa g. Anton Ozvald. Ker je bil predsednik zveze g. dr. Kumanudi zadržan, je vodil zborovanje podpredsednik g. Momčilo Milošević, ki je v svojem uvodnem govoru pozdravil delegate, poudaril važnost dela JC-lig za medsebojno kulturno zbliznanje. Z viharimi ovacijami je bil sprejet predlog, da se odposljeta udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju in predsedniku češkoslovaške republike dr. Masaryku. Nato so sledila poročila posameznih funkcionarjev in zastopnikov posameznih lig. Za predsednika je bil

na predlog g. Rasta Pustoslavška soglasno zopet izvoljen predsednik Narodne skupščine g. dr. Kosta Kumanudi, za podpredsednike pa dr. Milošević, ga. Julija Reiserjeva in dr. Egon Stare. Na predlog poslednjega je bila odposlana pozdravna brzojavka tudi bivšemu češkoslovaškemu poslaniku v Beogradu dr. Fliederju. Ob koncu je bila sprejeta resolucija, ki naglašala med drugim:

Zveza JC lig za kraljevino Jugoslavijo s največjim navdušenjem pozdravlja pakt Male antante in izjavlja, da hoče z vsemi močmi sodelovati za čim tesnejše medsebojno zbliznanje ter ojačanje vzajemnosti. Zveza poziva vse slovenske pravnike, naj delajo za zbliznanje zakonodaje med Jugoslavijo in Češkoslovaško ter ostalimi slovenskimi državami, posebej pa poziva vlado, naj z recepcijo novega češkoslovaškega državljankega zakonika izvede čim večjo enotnost na tem važnem pravnem področju.

Italijansko stališče v Washingtonu

Italija se protivi razorožitvi, pač pa skuša tudi ameriške kroge pridobiti za revizijo

Washington, 7. maja. AA. Razgovori med Rooseveltom in italijanskim finančnim ministrom Jungom in italijanskim poslanikom Rossom so končani. Komunikacije pravi, da so razpravljali o političnih in gospodarskih vprašanjih. Obveščevalni sklepov ni bilo, pač pa so ti razgovori podali Rooseveltu sliko o italijanskem stališču.

Podrobni posveti so se nanašali zlasti na razorožitveno konferenco. Italijani so proti ustanovitvi stalne in mobilne nadzorstvene komisije, kakor jo zahteva Francija. Mussolini pravi, da se Italija ne more razorožiti, dokler bo med narodi nezaupanje. Nadzorstvena komisija pa bi utegnla naleteti na od, or nacionalnega samoljublja. Po mnenju italijanske vlade naj bi nadzorstvena komisija nastopila le v izrednih primerih in v primeru absolutne potrebe.

Roosevelt je razpravljal z italijanskima delegatoma tudi o reviziji mirovnih pogoib, toda le z moralnega stališča, ker USA niso neposredno prizadete. Italijani so trdili, da je versajska pogodba ustvarila velike nevarnosti za svetovni mir. Zato jo je treba bistveno izpremeniti. To pa ne pomeni takojšnje izpremembe. Potrebno je le načelno priznanje revizije.

Gleda carinskega premirja Italija soglašala z USA. V denarstvenem vprašanju je mnenja, da je treba dejansko stabilizacijo podkrepiti s pravno stabilizacijo.

Dolgovnega vprašanja pa so se dotaknili le splošno. Italijani upoštevali Rooseveltove težkoče z ameriškim parlamentom, Roosevelt pa uošteva, da Italijani ne bi mogli kar tako zbrati 200 milijonov lir za obrok dne 15. junija.

Anglija in carinsko premirje

London, 7. maja. AA. Norman Davis ne bo odpotoval iz Londona prej kakor šele drugi teden. Mislijo, da je dobil od svoje vlade navodilo, naj skuša doseči od britanske vlade pristaneč za carinsko premirje. Zdi se, da britanska vlada ne bo mogla dati Normanu Davisu pred odhodom pozitivnega odgovora glede Rooseveltovega predloga o carinskem premirju. V poučilih krogih trdijo, da je vlada sporočila Normanu Davisu, da tega načrta še ne more vzeti v pretres, češ, da bi moral priti v razpravo šele tedaj, ko se sestane londonska konferenca.

Plaz uničil celo vas

Grozno razdejnanje v srbski vasi — V dveh urah je izginilo 15 domov — Deset ha sadovnjakov in njiv je plaz odnesel, v zemlji pa so nastale ogromne razpoke

Kakor je »Jutro« že na kratko poročalo, se je dogodila v prijaznem srbskem selu Berkovac, občina Gornja Toplica pri Mionici v košubarskem srezu, nenavadna katastrofa, kakršna v naši državi v zadnjih desetletjih še ni bila zabeležena. Lahko bi se skoraj reklo, da se je od prla zemlja in požrla vso naselbino. Naš dopisnik si je ogledal nesrečo na licu mesta in nam pošilja o tej pretresljivi katastrofi naslednje poročilo:

Nesreča, ki je zadela prijazno in lepo selo Berkovac, je naravnost katastrofalna. Nastala je zaradi velikanskega plazu, ki se je odtrgal na precej strmeh pobočju in zdrvel v dolino. Plaz je bil tako velik, da se je začelo pomikati okrog 10 hektarov zemlje ter zdrvelo proti Berkovačici reki. V pičlih treh urah je izginilo vse, kar se je nahajalo na tem mestu. O hišah ni več sledu. Veliki sadosnosniki in lepo obdelane njive so izginile. Katastrofa je prišla docela iznenada. V dveh urah je prijazna dolina popolnoma izpremenila svoje lice. Kjer so bile poprej čedne hiše z gospodarstvi poslopiji so

nastale ogromne razpoke,

v katerih so izginili zadnji ostanki lepih domov pridnih in mirnih seljakov. Po čudnem naključju katastrofa ni zahtevala človeških žrtve, čeprav je prizadela okrog 40 duš. Nesreča se je zgodila podnevi, tako da so ljudje rešili ne samo lastno življenje, marveč po večini tudi vso živino. Kljub temu pa je njihova usoda zelo huda, kajti izgubili so vse, kar so si s pridom in trudom pridela v potu svojega obraza.

Selo Berkovac spada pod občino Gornja Toplica in se nahaja približno 8 km oddaljeno od Mionice. Selo je tipično naselje v zapadni Srbiji. Posamezne hiše so raztresene na precej strmih gričih, ki so posejani po vsej dolini Berkovačke reke, ki se steka v Toplico, odnosno v Kolubaro. V selu so bile nastanjene štiri rodinske zadruge, in sicer Mihajlovići, Radovići, Simići in Kovačevići. Vse štiri zadruge so nastajene tu že od pradavne dobe. Ze pred 30 leti so ljudje opažali, da

se zemlja premika

ter so se nekatere rodine odselile. Večnoma pa so ostale na svojih domovih kljub temu, da so se pojavljale v zemlji razpoke in plazovi niso bili redki. Ze lansko leto pomladi se je utrgal večji plaz, ki je porušil Kovačevićevo stišnico za šlivo. Toda to nesrečo so ljudje kmalu pozabili. Letos je bila zima precej dolga, nato pa je sledilo izdatno pomladinsko deževje. Teren je v tem kraju že itak zelo premočen, tako da je zbiranje vode pod zemeljsko površino bilo tem večje. V terek zjutraj je eden izmed bratov Radovičev zgodaj zjutraj odšel v mlino, ki ga imajo tik pod svojim domom na reki. Spustil je vodo in našel žita. Mlin je spoočelka funkcionalen normalno, nenadoma pa se je ustavil. Začuden je stopil Radovič ven, da pogleda, kaj se je zgodilo. Vode je bilo več ko preveč in ni si mogel raztolmačiti, kaj je vzrok, da se je kolo nenakrat ustavilo. Ko je stopil na prag, je od presenečenja obstal. Mogočna bukev, ki je stala tik ob mlinu, se je nagnila in pritisnila na mlin tako, da se je premaknil za dober meter, pri čemer se je dvignilo vodno kolo iznad vode. Nič drugega ni bilo opaziti. Ošel je domov, da obvesti ostale o tem nenavadem dogodku. Na pol preplani, na pol radovalno so se zbrali okrog mlina in ugibali, kaj bi moglo biti. Bili so tako zaverovani v mlin, da niso niti opazili, kaj se dogaja okrog njih. Šele okrog 11. je nekdo opazil, da se je

hrub nad naseljem preklal

ter da zija ogromna razpoka, dolga kakih 800 m od vrha hriba pa vse do reke. V tem so tudi prihiti otroci, ki so v bližini pasli živino ter vsi preplani pripovedovali, da zemlja poka. Kmalu nato so se pojavile nove razpoke in na dvorišču Kovačevićevih je

nastalo pravo brezdno,

ki je razdelilo dvorišče v dva dela. Prav počasi, pa vendar dovolj hitro, da se je moglo opaziti tudi s prostim očesom, se je začela zemlja pomikati. Družinski glavar sprva ni verjel svojim očem ter se je hotel popolnoma prepričati. Položil je na razpoko dve deski tako, da sta se sredi razpoke dotikali. Kmalu pa je opazil, da se spodnja deska vedno bolj odmika ter da nastaja prepad vedno večji. Oni del dvorišča, na katerem je bila tudi stanovanjska hiša in gospodarsko poslopie, se je začel vedno bolj naglo pomikati proti dolini in kmalu je bilo vsem jasno, da jim grozi katastrofa. Naglo so spravili na varno živino, del pohištva in nekaj živil. Več niso utegnili, ker so se

začele rušiti tudi hiše

druga za drugo. Nastala je splošna zmeda. Razpokane in zemlji so postajale vedno večje in vedno globlje. Izpod naselja je nastalo velikansko brezdno, globoko kakih 25 metrov. Proti temu brezno so se začele pomikati posamezne zgradbe in med silnim trusem so druga za drugo strmoglavile v globino. Brezdino je bilo kmalu polno zidovja in tramovja. Od osmih poslopij ni bilo več eno urti sledu več. Slično kakor Kovačevićem se je zgodilo tudi Radovičevim. Tudi njihove domove je odnesel ogromen plaz v brezdino, tako da je bilo

v dveh urah uničenih 15 domov.

Med tem je nastala še silna plaha, tako da je bil položaj za preplašene vaščane še obupnejši. Tudi Simičeva zadruga je hudo prizadeta. Vse hiše so razpokale in so deloma porušene, živino pa so jedva rešili v zadnjem trenutku. Skupni hlev, v katerem je bilo 30 glav živine, se je začel z veliko brzino pomikati proti dolini. Pri tem so se vrata tako zagvozila, da jih sploh niso mogli odpreti. Šele v zadnjem trenutku, ko je bil hlev že tik nad prepadom, se je posrečilo, da so s sekirami razsekali vrata in rešili živino.

Pogled na razdejano naselje je naravnost strašen. Človek, ki prvič vidi ta kraj, si sploh ne more niti zamisliti, da so bile tu nekoč rodovitne njive, plodni sadosnosniki in čedni domovi. Njčjer ni več videti nobenega zelenja, povsod same razpoke, razmazana zemlja in gole kamenje. Banovinska cesta iz Beograda v Užice, ki vodi preko tega terena, je v dolžini 300 m popolnoma izginila in tam, kjer je bila poprej cesta, so ostanki sadosnosnikov, ki so se nahajali poprej vrh hriba. Del ceste, kd jo je plaz odnesel s seboj, se nahaja sedaj kakih 60 m nižje. Tudi Berkovačka

reka je izpremenila strugo.

Kjer so poprej stali mlaji, tam je sedaj cel hrib, okoli katerega dela reka veli ovek, tako da so s tem uničena tudi polja na drugi strani reke.

Nesrečne vaščane, ki so ostali brez struhe, so gostoljubno sprejeli pod krov so sedje. Kljub temu, da od njihovih domov ni ostal kamen na kamnu.

nočejo zapustiti rodne grude

In komaj se je zemlja umirila, so že začeli misliti na obnovu svojih porušenih hiš. Jutri prispje komisija strokovnjakov, da preišče teren in ugotovi, ali ni nevarnosti za nove tako katastrofalne plazove.

Centrum za Hitlerja

Berlin, 7. maja. AA. Centrum je sprejel resolucijo, v kateri pravi, da je predsedstvo stranke prevzelo Hitlerjevo izjavo v vladni deklaraciji, v kateri pravi, da ponuja roko vsem, ki so prešinjeni rodoljubja. Resolucija pristavlja, da so te Hitlerjeve besede v skladu s ponovnimi načeli katoliškega centra na sodelovanje z vsemi silami za obnovu nemške domovine.

Nemcem se vrača

Newyork, 7. maja. AA. Kongres ameriških židov je pozval dr. Schachta, ki zastopa Nemčijo na razgovorih z Rooseveltom, naj prisostvuje 10. maja protisemskemu zborovanju proti preganjanju židov v Nemčiji. Zahtevanje, pravi poziv, da prisostvujete kot zastopnik nemške vlade temu shodu, ki bo pojasnil vam in vaši vladi, kakšno je razpoloženje celokupnega ameriškega naroda. »Newyork Times« pristavljajo temu pozivu: Schacht bo lahko precenil škodo, ki so jo nacionalni socialisti povzročili Nemčiji. Slabo ravnanje z židi je dvignilo vse ameriško javno mnenje proti Nemčiji, a državni vsi držav so propričani, da je to posledica nesposobnosti Hitlerjeve stranke in njegovega režima.

Prusi in Avstriji

Pariz, 7. maja. AA. Havas poroča iz Berlina: Socialistična in kršćansko socialistična vlada na Koroskem je sklenila preklicati povabilo na »Društvo za moznansko nemstvo«, ki bi morlo imeti na binkostne praznike v Celovcu svoj kongres. Hugenbergov list »Der Tag« pravi, da je ta sklep »izraz sovražne politike sedanjih avstrijskih gospodarjev proti vsemu, kar prihaja iz Nemčije«.

Dunaj, 7. maja. AA. Polcija je zaplenila berlinsko izdajanje Hitlerjevega glavnega glasila »Völkischer Beobachter« zaradi članka »Avstrija in Liza«. To je prva zaplenila nacionalno socialističnega lista v Avstriji.

Dunaj, 7. maja. Danes so narodni socialisti na Dunaju priredili demonstracijske sprevede proti prepovedi nošnje uniform. Tudi v Inomostu, kjer so bile heimwehrovske formacije zaprisežene kot pomožne policijske čete, je prišlo pri sprevedu Heimwehrovcov do demonstracij narodnih socialistov.

Roosevelt o vojnih dolgovih

Newyork, 7. maja. AA. V nedeljo zvečer bodo ameriške radiopostaje prenašale govor predsednika Roosevelta. Verjetno je, da bo Roosevelt pri tej priliki govoril o vojnih dolgovih, ker mu gre za to, da dobi javno mnenje na svojo stran in da si s tem olajša stališče, ko bo v parlamentu zahteval pooblastilo za pogajanja o moratoriju vojnih dolgov.

Italijanski socialisti zborujejo

Italijanska socialistična stranka, ki je včlanjena v delavski internacionali, se imela nedavno v Marselju kongres ter je odobrila delovanje svojih funkcionarjev in pisanje v Curihu zhaizaločnega glasila »Avanti«. Odobren je bil sklep da stranka še nadalje vztraja v profašistični trontni in da ostane nespremenljivo razmeje stranke napram skupini »Guscizia e Bertia«.

Inserirajte v »JUTRO«

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 7. maja.

Ljubljana, vsa pomlajna v zelenju in cvetju, se vsako leto veseli prve majske nedelje, ki si jo po novem lastita kar dva najznamenitejša svetnika: Jurij in Florijan. Izkusnja je pokazala, da konkurenca niti med svetniki ni kaj prida — in tako vemo Ljubljanci že nekaj let, da ta nedelja nikakor ne more miniti brez vremenskih nagajivosti. Bilo je tako tudi letos. Ves teden nas že prekuhava neprijetna soparica, vsi se veselimo nedelje. Cirilmetodari pripravljajo jurjevanje na Gradu, gasilci si čistijo uniforme za največjo paradu — no, potem se pa vse skupaj namesto v veselje razblini v svinvo, zalito z nesrečno pršečo roso, da ni za nikamor.

Pa zjutraj in dopoldne je še bilo. Dolejnc je potegnil tristo fotoamaterev v Ljubljano, na Gorenjsko so romali ljubiteljski planin in zelenega kraljestva, a po ljubljanskih ulicah so gromko odjeknile koračnice gasilcev. Mladina pridno nabirala za šolske zobne ambulatoije. Ali popoldne, ko sta z dvorišča na Gradu in z Gradske planote vabili dve godbi k jurjevanju, je začelo rositi in je vreme tako kljubovalno nagajalo do večera, da rodoljubna prireditelj osrednjih mestnih podružnic CMD ni žela takega uspeha kakor je bilo želeli.

Bila je današnja nedelja po vsem svetu posvečena materam. Ali pri nas se bodo proslave vršile po Solah in z drugimi prireditvami različno v teku tega tedna.

Gasilsko praznovanje

V počastitev svojega patrona sv. Florijana so se že zgodaj zjutraj začele zbirati gasilske čete v krajih pred Mestnim domom, prihajali so ljubljanski in okoliški gasilci, med njimi z Vica, Notranjih in Vnanjih goric z godbo. Pod vodstvom župnega načelnika g. Zupana in podnačelnika g. Vrbinca je nato povorka gasilcev po taktu koračnic strumno krenila skozi mesto v cerkev sv. Florijana, kjer je stolni kanonik dr. Opeka opravil službo božjo. Po maši so se gasilci vrnili pred Mestni dom, kjer je imel načelnik Zupan kratek pozdravni nagovor. V povorki je tudi lepo vzbujala pozornost četa malih gasilcev v krajih z Barja.

Mladinski dan na Taboru

Društveni mladinski odtok Sokola I. na Taboru si je izbral današnji nedeljo za svoj mladinski dan, ki je kljub slabemu vremenu imenitno uspel. Ob 9. je bila tekma moške dece (rezultate bomo še objavili), ob 15. je pa bila v veliki dvorani Sokolskega doma akademija. Koliko prijateljev ima Sokol I., je pokazala udeležba, saj je bila dvorana skoraj nabit polna. Največ je bilo seveda mladine, prišli so pa tudi mnogi roditelji, da vidijo malčke pri nastopu. Za uvod je godba zaigrala sokolsko koračnico, nato je stopil na okusno pomladno dekorirano pozornico starosta br. inž. Bevc. Toplo je pozdravil župnega starosta brata dr. Pienbacherja, bivšega starosta Sokola I. dr. Pestotnika in druge sokolske predstavnike. Mladinski dan Sokola I. je že tradicionalen. Z njim odpirajo vrsto svojih javnih prireditev v novi letni dobi, s tem pa hoče tudi simbolično naglasiti, da posveča prvo pažnjo najmlajšim svojim pripadnikom. Letošnji mladinski dan ima še poseben namen, kajti z njim odpirajo društvo tudi proslavo 70 letnice jugoslovenskega sokolstva. Starosta se je nato zaahvalil vsem, ki so se potrudili za današnjo prireditev, staršem pa je ponovil besede, ki jih je naslovil Savez SKJ njim v prvi poslanici: »Pustite deco k nam, ker je njena bodočnost na prostiranih livadah slovske sokolske misli. Zdravlo!«

Sporod akademije je bil zelo pester in je pokazal sadove sistematične sokolske vzgoje. Poleg deklaracij in recitacij so bile na sporedu plesne in rajalne točke, pevski in dramatični nastopi in ljubke igre. Ugajale so zlasti naraščajoče, ki so nastopile trikrat z gracioznimi plesi, mnogo odobravanja pa je žele tudi zbor moške dece, ki je ljubko zapel Pobjazicev »Ples iz Medjimurja« ter Adamičev prekmursko narodno: »Po vodi plava«. Simbolično je bilo kronanje kmečkega kralja Matije Gubca v Zagrebu. Pozornost je nadalje vzbudila gđ. Gnusova, ki je zapela s srebrnim glasom tri pesmi: Modesta Monsogorskega. Pstri spored je zaključila ženska deca, ki je ljubko izvajala kmečki valček, za nameček je pa še godba dodala. Po akademiji je bila tombola za moško in žensko deco in je bilo razdeljenih mnogo prav lepih in praktičnih daril.

Žensko zborovanje v Delavski zbornici

Ženski pokret, Zveza akademsko izobraženih žen in Zveza delavskih žen in deklet so popoldne priredili v veliki dvorani Delavske zbornice javno žensko zborovanje proti izkoriščanju žena in deklet. Zborovanje je otvorila predsednica Zveze delavskih žen in deklet za Slovenijo ga. Brezarjeva. V svojem govoru je naslikala bedo delavske družine, ki je obsojena zaradi današnjih socialnih razmer v propast. Tega pospešuje v precejšnji meri tudi preveliko število porodov, zaradi katerih gine žena duševno in telesno — prav tako pa tudi otroci, ki se v tesnih in nehygieničnih stanovanjih ne morejo razviti. Zato da je v interesu naroda in države, da država poskrbi za zdrav rod s socialnimi zakoni, ki naj zaščitijo ženo, zlasti tudi pred zlorabo spolnosti.

Izvajanja ge. Brezarjeve so izvenela v zahtevi po socialni zakonodaji in po zaščiti proti spolni sužnosti žene. Za Zvezo akademsko izobraženih žen je govorila ga. dr. Ahacič - Grossmannova, ki je zahtevala naj zakonodaja v raznih nujnih primerih dovoli umetni splav. Dokazovala je, da se ni treba bati nevarnosti spolnega odpravljanja ploda, ker normalna in zdrava žena si zmerom želi otroka, tista pa, ki jih vobče neče roditi, je ali degenerirana ali pa bolna. Priказala je bedo nezakonske matere, ki ji gre ista čast in ista skrb kakor zakonski materi. Zlasti pa je poudarila potrebo pouka o spolnem vprašanju med ljudstvom. Zastopnica ženskega pokreta gđ. Vodecova je izvajanja prvih dveh govornic nadaljevala, potrdila potrebo socialne evgenične in etične indikacije in je v kratkem oris prikazala strahote v proletarijskih družin s petimi, osmimi in več otroki, ki

dorastejo bolni, neprehranjeni kot povsem nepotrebna bitja, ki pa hočejo vendarle človeških pravic, a jih stoji ali red v svetu ubijata. Socialno zločinanje človekovega stanja zlasti v današnji krizi zavisi zato v veliki meri od žene, kateri se mora priznati enakopravnost, neodvisnost. Prvi pogoj za njeno neodvisnost pa je ženina pravica do same sebe, njena osebna svoboda, tudi ureditev poročne vprašanja naj bo njeno delo, delo tiste, ki za otroka trpi in živi. Žena te pravice ne bo zlorabila. Preveč je elementarna, preveč naravna, da bi se odrekla temu, kar živi v njenem najglobljem bistvu: hrepenenje po otroku. A svetu more dati nov, svoj bodočnosti vesel rod le zadovoljno materinstvo in človeka vreden socialen red.

K besedi je oglašil g. dr. Tuma, ki je utemeljeval profilakso proti spočetju in govoril o upravičnosti ženskega boja za enakopravnost med možem in ženo. Zahtev zborujočih žena je v vsakem pogledu odobraval in priporočal, da glasujejo za resolucijo, ki so jo sestavili odbori združenih ženskih organizacij.

Resolucija je bila soglasno sprejeta. Zahteva: § 171 k. z. naj se spremeni na ta način, da v nekaterih uvaževanja vrednih primerih odprava ploda ne bi bila kaznjiva. Kdaj je dan tak primer, naj določajo posebne komisije, prireditelje bolnic, ekspozituram OUZD ali zdravstvenim občinam. Olajša naj se preskrba s profilaktičnimi sredstvi. V vseh večjih krajih naj se ustanovijo posvetovalnice za seksualna vprašanja, zdravstveni odseki banških uprav pa naj v isto svrhu organizirajo potovalne šole.

Zbor grafikov

Dopoldne je imela organizacija grafičnega delavstva svoj letosnji redni obični zbor. Zborovanje, ki ga je vodil predsednik ljubljanskega podružnice g. Drago Kosman, je bilo polnostevajno obiskano. Navzoči so bili tudi delegati povprečnejših in vse dravske banovine in delegat centra g. B. K. Jošt iz Zagreba.

Odbori so podali zborovalcem obširna poročila o svojem delovanju. Delovanje organizacije je bilo jako obsežno, saj znaša sama bilanca v končni vsoti 3.100.000 Din blagajniškega prometa. Največ je organizacija udala za brezposelne podpre, za katere je bilo porabljenih preko milijon dinarjev. Tako je bilo v letošnjem letu izdano za brezposelne podpre manj kot več, nego v prejšnjih letih. Težka gospodarska stanja je silno zvišalo število brezposelnih grafičnih delavcev. Za druge podpre, kakor starostno preskrbo, bolniške ter vdovske in druge podpre je bilo v preteklem letu izdano okoli 600.000 Dn. Debata k poročilom odborov je bila živahna, saj se je vršila samo o poročilih

preko 12. ure. Dalje je bila zelo živahna debata pri volitvah, ker sta bili predloženi dve kandidaturi: neposred je bila z veliko večino sprejeta kandidatura lista, kakor so jo bili sestavili župniki na konferenci, ki se je vršila prejšnji večer. In je trajala konferenca sama do 3. ure ponoči. Izvoljeni so bili za predsednika upravnega odbora g. Drago Kosman, za podpredsednika g. Aleksa Guzina, ki je bil obznan izvoljen tudi za predsednika Tarifne komisije, za tajnika Tarifne komisije g. Viljem Vlahovič. Za blaginjaka je bil nadalje določen dosedanj bagajnik g. Josip Strukelj. V odbore organizacije je bilo izvoljenih tudi nekaj novih funkcionarjev in sicer Avgust Ogorevc, Florijan Gomšček, Mošker J. in drugi.

Pri predložitvi je bil zlasti važen sklep o preureditvi vdovskega in pokojniškega sklada in sklepi, s katerimi se znatno razširja delokrog Gospodarske zadruge »Dm grafikov«. Zborovanje je trajalo do 15. ure in je na njem članstvo vztrajalo do konca ter živahno sodelovalo v debatah za povzdigo organizacije in za bodoče delo v prid grafičnega delavstva.

Praznik naših mater

Prav in lepo je, da enkrat v letu nekoliko bolj obojitoje proslavimo spomin največje mučenice vseh časov — matere. Mater ima, oziroma je imel vsak človek, zato pa tudi vsakdo ve, kaj je mati. Baje, ki živi in trpi vse svoje življenje le za druge, je mati. Posoda najsvetejša in najpožrtvovalnejša ljubezni je zlato srce matere slehernemu poštememu človeku — svet, odvševan, blažen prav do smrti. Pri spominu na svojo mater se nam zasmilijo vsaka bolna in revna mati, ki s krvavečim srcem — ne zaradi sebe, nego zaradi svojih ljubih otrok — trpi glad in pomanjkanje, zasmilijo se nam pa prav tako tudi oni mali revčki, ki so sirote, ki pogrešajo zlatega materinega srca in vrhu tega tudi še vsakdanjega kruha. Pomagati nekoliko prvim in drugim, bo je zviševna in ljudomilna naloga naših Kolašic, ki bodo v ta namen priredili 12. t. m. koncert, dne 13. in 14. t. m. pa nabiralni dan. Naj bi se občinstvo zavedalo plemenitega namena teh prireditev in pridno poseglo po koncertnih vstopnicah! Istotako naj v nabiralnih dnevih nikdo ne odkloni prošni požrtvovalnih Kolašic, nego naj vsak s svojih močeh nakloni dar v denarju, ki bo dobrodošel in hvaležno sprejel! S tem bo gotovo najlepše počastil spomin naših ljubih, nepozabnih mater!

Mogočna manifestacija narodnega delavstva

Nad 5000 ljudi manifestira za slovenstvo Maribora

Maribor, 7. maja. Dopoldne se je zbrala na verandi pivovarne Union ogromna, 5000 glav broječa množica narodnega delavstva in nameščencev iz Maribora in okolice, da manifestirajo po 15 letih zastopavanja svoje jugoslovenske pripravnice in za svoje pravice. Zborovanje je bilo tako impozantno, kakršnega Maribor še ni videl od 1918 dalje, potekalo pa je kljub napovedim raznih protinarodnih elementov popolnoma v redu, disciplinirano in dostojno. Otvoril ga je predsednik mariborske podružnice NSZ g. Bajt, ki je pozdravil vse navzoče ter zastopnike raznih narodnih, kulturnih in narodno obrambnih društev. Nato je zastopnik mariborske sokolske župe br. dr. Irgolič pozdravil zborovalce v imenu sokolstva. Za njim so pozdravili zborovanje še v imenu Narodne odbrane dr. Vauhnik, v imenu nacionalnih zasebnih nameščencev g. Doležal, v imenu nacionalnega delavstva na Tezemu g. Tomažič, v imenu železniških delavcev g. Adolf Ogriček. Slednjič je povzel besedo glavni govornik gosp. Rudolf Tumpej, burno pozdravljen od tisočega, ve množice.

Govornik se je dotaknil v svojih izjavah vseh krivic, ki jih doživlja naše delovno ljudstvo zaradi vsiljivih tučev, obenem pa je ostro ožigalslo postopanje naših oblasti glede izvajanja zakona o tujih nameščencih, poudarjajoč, da se ne drže

predpisov. Za njim je govoril g. Vojska, ki je zlasti obsopal nemškutarjenje v nacionalnem Mariboru ter je navedel več konkretnih primerov iz mariborskega javnega življenja. Slednjič je povzel besedo narodni poslanec dr. Pivko, ki se je pridružil narodni manifestaciji.

Po teh govorih je predsednik g. Bajt prečital 15 točk obsegaajočo resolucijo, v kateri zbrani zborovalci pozivajo oblasti in slovensko javnost, da izvršuje načelo narodnega edinstva na vseh področjih javnega in zasebnega življenja, da se prepriča uporabljanje nemščine v občevarjanju s strankami in da se odpravi nemščina po mariborskih Solah. Resolucija protestira tudi proti nameri, da se odkupijo falšni marksistični konzumni domovi, zahteva strogo revizijo delavskih zbornic in razpis volitev v te zbornice pod vodstvom državnih oblasti in končno, da se uzakoni eksistenčni minimum za delavca.

Nj. Vel. kralju je bila odposlana z manifestacijskega zborovanja vdanostna brojavka, nato pa je ogromna povorka krenila po mestnih ulicah pred stanovanje generala Malstra, ki mu je priredila viharne ovacije. Povorka je nato zavila skozi mesto čez državni most na Kralja Petra trg, kjer jo je nagovoril g. Tumpej, godba pa je zaigrala himno. Množica se je nato mirno razšla.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 7. maja. Policijska kronika je bila precej suha. Zabeleženih je bilo samo nekaj tatvin. Med drugim tudi tatvina koleca, ki je bilo ukradeno mesarju Josipu Radju. Ta je pustil kolo v veži Turške kavarne v Tatentbachovi ulici v soboto zvečer (okoli 21. Kolo je bilo znamke »Ideal« in vredno 1000 Din. — Nekaj stranki v Gosposki ulici je bilo v soboto dopoldne s podstrešja ukradena večja množina sušičnega se perila. Vlomilec je podstrešje odprl s ponarjenim ključem.

Reševalna postaja je najprej hotela na pomoč 30 letnemu delavcu Ristu Gjuricu z Meljske ceste, ki je padel s kolesa in se poškočeval na glavi. Poleg tega se prepeležli v bolnico 29 letnega brezposelnega mesarskega pomočnika Ludvika Schwarza s Pobrežja, ki je padel in si nevarno poškočeval desno nogo. Na reševalni postaji je bil obvezan 40 letni Miha G z Ruske ceste, ki mu je padla s postopja nove zgradbe carinske pošte pri kolodvoru železna sponka na glavo. V soboto je okrog 16. na Aleksandrovi cesti osebni avtomobil povozil 16 letno Ana Ramakovo z Meljske ceste in jo hudo poškočeval na nogah. 5 letni Ivan Mikloš iz Smanovne ulice se je pri padcu nevarno poškočeval na glavi. 18 letni opekar France Amon iz Murkove ulice se je nevarno sunil z orozjem in poškočeval levo podleht. 45 letna služkinja Ivana Kozlarjeva z Ruske ceste so je v soboto zvečer poparila s krompom: dohla je nevarno opekline na obeh nogah. V

Kamnici je bil po nesrečnem naključju nevarno poškočovan na glavi 44 letni posestnik Jakob Rihner iz Bresteralce. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnico.

Popoldne se je vršila na Trgu svobode tombola Sokola ILL, ki je privabila ogromno množico ljud. 1. darilo, znesek 4000 Din je dobila Marija Roškarjeva, žena vpkovjenega železničarja s Pobrežja; 2. darilo, šivalni stroj, Janko Onč, kovač iz Mejne ulice; 3. darilo, kuhinjsko oropavo, Marija Deutshmann, vinarjeva hči iz Rošpoha; 4. darilo, kolo, Peter Grahar, sin kovača iz Studencev; 5. kuhinjsko posodo Jospina Lobnikova, trgovska počinca s Slomškovega trga; 6. specerijsko blago za prehrano petišanske družine za mesec dni Jospina Korošova, čevljarjeva žena z Aleksandrove ceste; 7. gramofon Ferd. Cehner, učencev V. razreda s Pobrežja; 8. otomano Karel Gregorčič, strugar z Magdalenske ceste; 9. blago za obkoko Anton Gomšček, mizarjski pomočnik iz Prešerove ulice na Tezmu; 10. servis za 6 oseb Anton Koban, instalater iz Mlinske ulice; 11. blago za obkoko Vinko Novak, vinčarjev sin iz Košakov in 12. dva kuhinjska metra drv Matija Roškar, delavec s Pobrežja

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesju, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu je naravna »Franz Josefovica« grenčica večkrat na dan použita krasen pripomoček.

Trboveljski slavčki zmagujejo med brati

(Pismo našega poročevalca, ki spremlja male pevce na vsej turneji)

Češke Budějovice, 5. maja.

V četrtek, nekaj pred 17. uro smo jih dočakali. Jaz sem moral naprej, da sem odpravil še poslednje dogovore za dunajski koncert. Tako sem bil že opoldne tu in čakal, kako neprespani in izmučeni se bodo malčki pripeljali. Nerodno bi bilo, če bi napravili pri prvem sprejemu v bratski republikl klavrn vtisk. Pa so bili vsi otroci in spremljevalci, najboljše volje, ko je vlak zapejal na postajo. Nič jim ni bilo videti 26. luno vožnje, veseli so pa bili, da so se že vendar ustavili v prvem mestu dolge koncertne poti. Zdi se mi, da so za otroka prvi vtisid odličnega pomena za nadaljno pot: sprejem v Budějovicah je bil tak, kakršen more biti le v tem obmejnem mestu. Liga, vojaštvo, pevška družva, mnogo občinstva in posebno številni šolski otroci v silkovitih narodnih nošah in sokolskih krojih so z glasnimi dobrodošlicami sprejeli prve zastopnike naše mladeži na češkoslovaških tleh. Med vsiljanjem vojaške godbe so otroci izstopili in so po pozdravnih nagovorih prp. Vuge in g. Strake za pevsko društvo »Förstere« določili otroci obdarili naše s cveticami. Polkovna godba je še zasvirala obe himni, nato pa so vsi skupaj odšli v bližnjo vojašnico I. streškega polka mistra Jana Husa, kjer je bilo v več sobah že vse najudobnejše preskrbljeno za bivanje naše družine. Vojski so zmošili vso prtljago s kolodvoru in so bili malim ves čas na razpolago. Po večerji v Besednem domu so pa morali vsi do 20. v postelje, da so se za današnja nastopa dobro odpočili. Zdravnik dr. Jenšterle, ki spremlja zbor na turneji, strogo skrbi, da so otroci posebno dobro spočiti in dobre volje. Njegovih navodil, posebno glede hrane, vode in oblačil, se otroci strogo držijo in je pričakovati, da bodo pri tem vzornem redu ostali zdravi in zadovoljni.

Tukajšnja liga je za naše bivanje v Budějovicah vse vzorno pripravila in se posebno prečesnim odvetnik dr. Beran in gospa Dunjevska, ki je naša rojkinja, žurita, da izpolnita otrokom vsako željo. Treba pa je reči, da kaže vse mesto mnogo simpatij do otrok. Z vsjo ljubeznivostjo se trudijo za naše male naš rojak, profesor na tukajšnji trgovski akademiji, g. Vuga, ki smo ga kar zavzeli za našega »oficijelnega« tolmača, kadar nam odpove znanje naše češćine.

Prava zanimivost in simbol češke gostoljubnosti pa je polk Jana Husa. Menda ni nobene jugoslovenske korporacije ali društva, ki pri prihodu na češka tla ne bi bilo gost tega polka. Zaprav bi se moral ta polk imenovati jugoslovenski, saj je našim ljudem izkazal že toliko dobrot, ga je postalo že kar prisilno in je že nekako samo ob sebi razumljivo, da so naši posetniki gostje tega junaškega polka. To je polk, ki nosi najsvetejšo tradicijo iz bojev za češkoslovaško svobodo. Polk hrani v svoji znameniti zbirki poleg nešteti drugih

jugoslovenskih redkoosti prvo zastavo čeških legionarjev, polno znakov velikih bojev pri Zborovu, kjer so češki legionarji zajeli 7000 avstrogrških vojakov, njih samih pa je bilo le 3000. V spominu na heroje, ki so našli smrt v tem boju, stoji na dvorišču vojašnice monumentalen spomenik. Polk hrani veliko spominsko knjigo s posvetili vseh velikih mož češkoslovaških, ki so ustvarjali svobodno republiko.

Naši mali so v vojašnici deležni vse pozornosti vojaštva in častnikov s komandantom polkovnikom Vavro na čelu, ki je zjutraj povabil pevce in spremljevalce na zajtrk. Ko so se otroci dobro naspali, jih je zjutraj zbudila polkovna godba. Ko so se opravili, so odšli v častniško obednico, kjer je bilo vse najokusnejše pripravljeno za tečen zajtrk. Vojaški salonski orkester je skrbel za živahno zabavo. Za prisrčno gostoljubnost se je komandantu Vavri v imenu zbora zahvalil vodja turme učitelj Drago Supančič in poudaril, da je pesem teh revnih otrok edino, kar so ponesei bratom Čehoslovakom, in to našo pesem naj sprejmejo v iskreno zahvalo za vse njihovo dobroto. Otroci so zapeli tri pesmi in že s prvimi akordi zmagali. Vsi navzoči so bili vznemirjeni nad umetniškim izvajanjem in so pevovodji šuligoju iskreno čestitali. Na željo gostiteljev se je zbor še fotografiral pred spomenikom padlih pri Zborovu, nakar so odšli v Besedni dom, kjer je bila dvorana že nabit polna osnovno in meščanskošolske mladeži. Bilo jih je nekaj preko tisoč in je organizator »e turmeje, učitelj g. F. aster, ki je nagovoril zbor, le obžaloval, da slavočkom ni mogoče privediti tri take matineje, ker je hotela vsa šolska mladež slišati njihovo lepo pesem. Tako pa je komaj četrtna dijakov v mestu prišla na svoj račun. Da označim uspeh te matineje, povem le, da je regiment domačih otrok sledil našim h kosilu v salon in se nikakor niso hoteli ločiti od njih tudi potem, ko je bilo kosilo že na mizah. Sklenjeno je bilo na mah mnogo prijateljstev mladih src, na stotine naslovov je bilo izmenjenih, da je končno že primanjkovalo papirja zanje.

Popoldne so si otroci ogledali tovarno pisal Narodni podnik, v kateri so se temeljito spoznali z genezo svinčnika. Vodstvo tovarne je vse obdarilo s svinčniki in peresniki.

Sedaj počivajo, da bodo zvečer nastopili prvič pred občini češkoslovaškim občinstvom. Koncertna dvorana v Besedi je razprodana. Naj »Jutro« poroča, da so otroci zdravi in zadovoljni, da jim ničesar ne primanjkuje in se jim tudi vsaka želja izpolni. Sedaj, ko so čuli govorico svojih tukajšnjih tovaršev in se je tudi malo že privdih, se prav dobro počutijo in naši že sami iščejo prilike, da se z njimi pomenkujejo: počasi, gre pa vendarle. Naj ne bodo matere v skrbeh za svoje male!

Ooro.

Čigava je Makedonija?

Za tistega, ki je prepotoval naše južne kraje, našo Makedonijo, z odprtimi očmi in odprtimi ušesi, pač ne more biti niti najmanjšega dvoma, čigava je ta pokrajina. Naša je, jugoslovenska po narodu, ki prebivata tamkaj, po njegovem jeziku in vseh njegovih osebinah, segah in navadah. Prav posebno lahka je ta izgovoritev Slovencu, ki najde v narodu v Makedoniji toliko »domačega«, da se mora naravnost začuditi, kako eta si dve veji, ki v toliki razdalji druga od druge poganzata iz našega jugoslovenskega narodnega debla, ohranili kljub tisočletnemu življenju tako presenelilje znake najozičje sorodstva.

Resnica je, da je turško gospodarstvo, ki je že od prve Karagjorzjeve vstaje sem slutilo v njem življenjsko nevarnost za svoj obstanek, na eni strani z vsemi silami zatiralo vpliv srbsvta na tleh nekdanjega srbskega carstva Dušana Silnega, na drugi strani pa prav zato odpirala na stečaj vrata domnevno in tudi dejanski manj nevarnemu vplivu bolgarstva, zlasti bolgarske cerkve in tako ta razmah bolgarstva v Makedoniji ni ostal brez učinka na prebivalstvo.

Toda učinek je bil le vnanji in ni segel do duše naroda, do njegovega bivanja. Iz tega naroda so ree izšli ljudje, ki so se politično nagibali na bolgarsko stran in dovedli do ustanovitve ene bolgarofilske makedonske organizacije, ki se je po balkanski in svetovni vojni izpreverila v zločinsko, iz inozemstva plačano VMRO, notranjo makedonsko revolucionarno organizacijo, ki strahuje že leta in leta Bolgarijo in skuša s svojimi razbojniškimi podvigi dokazati domnevne pravice bolgarstva na našo jugoslovensko Makedonijo. Ampak vse to je le dokaz, kako so ničeve vse njihove aspiracije, ko narod sam v Makedoniji v vsej svoji ogromni večini noče niti slišati o njih in se jim kar naidoločneje upira celo tudi z orožjem v roki. Preinosen dokaz o mišljenju, prepričanju in težnjah naroda v Makedoniji, ki je tudi še danes raztrgana na tri, odnosno štiri države, pa nam nudi naslednji dogodek najnovjših dni, ki težko, kakor klavdo na nakovalu udarja na domnevno bolgarstvo Makedoncev.

Pred tridesetimi leti, še pod turškim gospodarstvom, je bitoljsko sodišče prisodilo albanskemu velikašu Malicu begu Frašellji veliko posestvo, h kateremu sta pripadali tudi vasi Gorica in Gomboč, ki ležita edaj tu na albanskem ozemlju. Prebivalstvo obeh teh vasi, ki je bilo in je tudi še danes slovenskega rodu in pravoelavne vere, je llačanilo arnavškemu begu, ki pa je sedaj razdril pogodbo z njimi, kar pomeni, da morajo zapustiti begovo posestvo, ki so ga dolejš obdelovali kot nekaki koloni. Prebivalstvo, vsega 56 družin s 505 dušami, je sklenilo, da se preseli v Jugoslavijo. Ko je za ta sklep izvedel bolgarski poslanik v Tirani, je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da bi ljudi odvrnil od tega sklepa. Pripeljal se je 18. aprila v Gorico in jih nagovarjal, da bi se ne izselili v Jugoslavijo, temveč v Bolgarijo, češ, da jih bodo tamkaj sprejeli kot najljubše brate, katere so vedno smatrali za predstražo bolgarstva v teh krajih. Obelal jim je med in mleko v Bolgariji. Toda dobil je odgovor, ki ga pač ni pričakoval. Izjavili so mu odločno, da so Jugosloveni, ravno taki Jugosloveni, kakor so oni, ki žive v Jugoslaviji, in da se hoče-

jo naseliti v jugoslovenski Metohiji. Bolgarski poslanik se je tako moral brez uspeha vrniti v Tirano, prebivalstvo obeh vasi pa je 22. t. m. z vsem svojim imetjem prišlo čez mejo in se naselilo v istoškem srezu vardarske banovine.

Takšne torej »bolgarstvo« Makedoncev in Makedonije! In na podlagi takega »bolgarstva« se je celo sklepala med Bolgarijo in Albanijo pogodba o varstvu — bolgarske narodne manjšine v Albaniji in sta se te dve vasi izrecno navajali kot — bolgarski! — Ali se po takih dokazih še more vpraševati, čigava je Makedonija?!

Največja dosežaj dosežena brzina — 682 km na uro. Italijanski častnik Agello je s hidroavionom »Macchi-Fiate« potolkel dosedajni svetovni rekord v brzini. Hidroavion je bil opremljen s Championa svecicami.

Drobiž iz Kozjega

Pretekla nedelja je bila za naše sicer mirno Kozje neavadno živahan dan. Tako po prvi maši se je vršil v hranilnični dvorani redni občini zbor krajevne organizacije JRKD, ki ga je vodil neumorni organizator g. dr. Klor. Vse potek zborovanja je pokazal, da je pognala nova vsedržavna stranka tudi v naših krajih globoke korenine, ki jih ne bodo mogle izruvati še tako pretkano zamišljene zasnove nasprotnikov.

Takoj po občnem zboru je bil shod, na katerem je naš narodni poslanec g. Vekoslav Spindler obravnaval zlasti vprašanja, ki se tičejo našega okraja. Njegovim stvarnim izvajanjem je nabit polna dvorana sledila z napeto pozornostjo in je g. narodni poslanec pozneje dajal še vsa zaželjena pojasnila.

Medtem se je na trgu pred novim občinskim domom zbrala velika množica ljudi, ki prisostvujejo slovensi blagoslovitvi zgradbe. Z blagoslovitvijo je bil novi dom tudi formalno izročen svojemu namenu, ki ga je v lepih besedah očrtal g. dekan Krohne.

Istega dne je bila v občinski dvorani slovesno proslavljena vzpostavitev davčne uprave, ki je bila svojačasno prestavljena v Smarje. Z njo je bilo zelo utreženo dolgo gojeni upravičeni želji prebivalstva vsega kozjanskega okraja, ki nima s šmarškim okrajem nikake zveze. Na dopoldanskem zborovanju je bila izražena tudi želja, da bi se ustanovila v Kozjem še ekspozitura sreskega načelstva. Blagoslovitve občinskega doma se je udeležil tudi finančni direktor g. dr. Valjavec.

Preteklo nedeljo so si zbrali dalje gasilci za skupno župno vajo, pri kateri se je prav lepo pokazalo složno delo gasilskih novincev in veteranov.

Objave

Narodna odbrana opozarja da bo predaval dr. Cepuder v radju danes zvečer ne ob 20. marčev ob 19.30.

K binokstnemu izletu na morje vas vabi Jadranska straža. Spored letošnjega izleta (objavili smo ga prejšnjo nedeljo) je tako pester, kakor doslej še ni nikoli. Prijavite takoj svojo udeležbo Jadranski straži v Ljubljani.

Velik zbor sadjarjev in vrtnarjev

Ljubljana, 7. maja. Dopoldne se je vršil v dvorani Delavske zbornice letni redni občni zbor Sadjarjskega in vrtnarskega društva, ki so se udeležili številni delegati podružnic iz vse dravske banovine. Mnogi so prispeli že v soboto, da so se lahko udeležili zborovanja drevesničarskega odseka v škofiji Loka, združena z izletom v prastaro postojanko slovenskega sadjarstva in drevesničarstva v Zabnici in v Dorfarjih pri škofiji Loka. Izlet se je udeležilo okrog 40 članov društva, ki so bili povsod prijazno sprejeti in pogosteni, tako pri predsedniku sadjarjske zadruge g. Cegnarju in pri drugih drevesničarjih. Na zborovanju drevesničarjev, ki se je vršilo pri županu Antonu Hafnerju in sta ga vodila podpredsednik društva višji sadjarjski nadzornik g. Martin Humek in predsednik drevesničarskega odseka g. Kovačič, je bilo sklenjeno, da se uvede stroga kontrola drevesnic, da se dovoli prodaja na trgu samo kontroliranim drevesničarjem z jamstvenim listom in da se prepove krošnjarenje.

Otvoritev skupščine.

Letno skupščino Sadjarjskega in vrtnarskega društva v dvorani Delavske zbornice, ki je bila že trinajsta po redu, je kmalu po 10. uri otvoril podpredsednik g. Martin Humek. Najprej se je spomnil Nj. Vel. kralja, ki so mu zborovalci zaklicali trikratni »Zivijo!«. Nato je pozdravil zastopnika banske uprave načelnika kmetijskega oddelka inž. Jos. Zidanskega, šefa kmetijskega oddelka višjega svetnika g. Fr. Trampušca, zastopnika ljubljanskega župana nadsvetnika g. Jančigaja, zastopnika Kmetijske družbe tajnika g. Frana Kafola, tržnega nadzornika g. Derganca, zastopnika Vinarskega društva ravnatelja g. Jos. Priola, ravnatelja Kmetijske šole na Grmu g. inž. Zupančiča, zastopnike dnevnikov kakor tudi vse navzoče delegate.

Podpredsednik g. Humek je v svojem nagovoru poudarjal, da je težavno gospodarsko stanje uplivalo tudi na gibanje članstva, vendar se letos opaža, da zavednost med sadjarji znova narašča. Sporočil je, da je med letom zaradi bolehnosti odložil svoje mesto dolgoletni zaslužni predsednik kmetijski svetnik g. Viljem Rohman, ki mu vse članstvo dolguje zahvalo za desetletno nesebično delo. Glavni odbor je zaradi tega staval predlog, da

občni zbor imenuje zaslužnega g. Rohmana za častnega predsednika, kar so zborovalci soglasno sprejeli. Nadalje je podpredsednik sporočil, da je društvo za vedno izgubilo aginena člana glavnega odbora g. Viktorja Omerzo iz Kranja, ki ga bodo člani za vedno ohranili v častnem spominu.

V imenu ljubljanskega župana je zborovalce pozdravil magistratni nadsvetnik g. Jančigaj, pozdrave bana in podbana pa je zborovalcem izročil načelnik kmetijskega oddelka g. inž. Zidanskega, ki je kratko orisal prizadevanje banske uprave glede obriranja, spravljanja in pakovanja sadja, glede zboljšanja nasadov ob cestah in glede potrebe širjenja orehovitih nasadov. Pozdrave je v imenu Kmetijske družbe izročil še njen tajn. g. Fran Kafol, ki je izrazil željo, da bi se sodelovanje med kmetijskimi in sadjarjskimi podružnicami še bolj poglobilo.

Uspešno delovanje društva.

Društveni tajn. g. Andrej Skulj je podal prav obširno poslovno poročilo, iz katerega je razvidno, da je društvo zaradi vladajoče krize utrpelo izgubo na članstvu. Ob sklepu poslovnega leta 1932. je imelo 7500 članov, to je za 1620 manj nego ob zaključku leta 1931. Nadaljnega krčenja menda ne bo, saj se je članstvo letos pri nekaterih podružnicah zopet dvignilo. Gospodarske težave pa so uplivalo tudi na plačevanje članarine. Kljub opominom je bilo ob koncu leta še nad 400 neplačanih članarin; to število pa se je sedaj vendar skrepilo na 200, kar pomeni za društvo še vedno 5000 Din izgube.

Hrbitenica društva so delovne podružnice. Večina njih se lepo razvija in uveljavlja, vendar so med njimi tudi take, ki le živijo in počasi umirajo. Lani je bilo 182 podružnic s 5887 člani. Letos je prirastlo 7 novih podružnic. Pri podružnicah je bilo lani 276 predavaj in 60 tečajev. Lastne drevesnice ima 51 podružnic s 55.800 drevesci.

Društveno glasilo »Sadjar in vrtnar« je tudi lani vršilo v polni meri svojo nalogo. Prvo letošnje številko je posvetilo sadnemu izboru, ki je bil definitivno doleten. Številki je bil dodan tudi poseben zemljevid s sadnimi okrožji. Banska uprava je odkupila 4000 izvodov te posebne izdaje.

Pred leti ustanovljeni drevesničarski odsek je doletel temeljne smernice za vzgojo sadnega naraščanja, ki vsebujejo norme glede kakovosti dreves, glede cepljenja in glede jamstva drevesničarjev za pristnost sorte za dobo 5 let po saditvi v višini trikratne fakturne vrednosti ter glede izdaje jamstvenih listov.

Društvo je lani posvetilo posebno pažnjo izpremembi lovskega zakona. Anketa, ki jo je vodil blagajnik prof. Josip Verbič, je po

njegovi inicijativi sestavila posebno spomeniko, ki jo je načelstvo predložilo banu, obema slovenskima ministroma, senatorjem in narodnim poslancem, banovinskim svetnikom, kmetijskim korporacijam, kakor tudi vodstvu in sreskim odborom JRKD.

Blagajniško poročilo je podal prof. g. Verbič, ki je poudarjal, da se je čisto premoženje zaradi izpadka dohodkov v zvezi s krčenjem števila članov zmanjšalo od 54.384 Din ob koncu leta 1931. na 30.129 dinarjev. Za tekoče poslovno leto je društvo reduciralo izdatke, kolikor se je dalo. Poročilo računskih pregledovalcev je podal g. Ante Gaber, ki je ugotovil, da so računi v vzornem redu. Predlagal je zahvalo blagajniku za ogromno delo. Na predlog g. Jurka je bila izrečena zahvala tudi odboru za vestno poslovanje. Odboren je bil nadalje proračun za l. 1933. v višini 254.500 Din. V zvezi s proračunom se je razvila daljša debata o vprašanju nastavitve strokovnega tajnika, kakor je to predlagal in imenu ljubljanske podružnice g. Lep. Načelno je bilo sprejeto, da se nastavi strokovni tajn. čim se uredi vprašanje potrebnih sredstev. G. Sagadin je poudarjal, da bi morali sreski kmetijski odbori gneto podpirati društvo, ki bi na ta način lahko dobilo sredstva za nastavitve strokovnega tajnika. V debati je bila poudarjena zahteva, da bi morali tudi država in banovina s podporami omogočiti večja sredstva društva, ki vrši veliko narodno gospodarsko nalogo.

Volitve.

Ker je glavnemu odboru po triletni funkciji dobi potekel mandat, so se vršile volitve. Za predsednika je bil s vzklikom izvoljen g. Martin Humek. Za prvega pod-

predsednika je bil izvoljen ravnatelj gosp. Jos. Priol, za drugega podpredsednika nadz. v p. g. Jos. Strekelj, za tajnika nadz. g. Andrej Skulj, za blagajnika pa prof. g. Jos. Verbič. V odbor so bili izvoljeni gg.: Fr. Dobovšek (Boštanj), Mih. Kovačič (Sv. Peter pri Mariboru), Fr. Gorican (Višnja vas, p. Vojnik), Fr. Istenič (Gor. Logatec), Fr. Kafol (Ljubljana), Miloš Levstik (Celje), inž. Fr. Lukman (Ljubljana), Peter Močnik (Studenti pri Mariboru), inž. Val. Petkovšek (St. Jurj ob južni žel.), Ljud. Sagadin (Ptuj), inž. Iv. Zupančič (Grm) in Janko Zirovnik (Kranj). Za namestnike pa so bili izvoljeni gg.: Vitko Jurko (Dol pri Hrastniku), Jos. Novak (Gornji grad), Ant. Brinovšek (St. Andraž, p. Velenje), inž. Jos. Skubic (Gor. Logatec), Ant. Lap (Ljubljana), Jak. Springer (Crmotelj), Ant. Flego (Ljubljana), inž. Fr. Pahernik (Vuhred), Fr. Vardjan (St. Jurij ob južni žel.), Ant. Šega (Ptuj), Iv. Hrovat (Ihan) in Ant. Lovše (Notranje gorice pri Brezovici). Končno sta bila za pregledovalca računov izvoljena gg.: Ante Gaber in Teod. Drenfk.

Važni predlogi.

Po izvršenih volitvah so zborovalci razpravljali opredeljenih odborov in podružnic. Občni zbor je najprej odobril izvolitve odbora drevesničarskega odseka (preds. g. Kovačič, člana gg.: Anton Jelen, St. Ilj pri Velenju in Luka Cegnar, Dorfarji). Sprejet je bil predlog g. Gabra glede potrebe zakona za varstvo ptic. Tajn. g. Skulj je podrobno tolmačil predlog glavnega odbora glede spremembe lovskega zakona za zaščito sadnega drevja pred zajcem, in sicer v smislu spomenice, ki je bila predložena merodajnim činiteljem. Sprejet je bil predlog

glede nasaditve sadnega drevja ob banovinskih in državnih cestah, predlog glede kontrole pri prodaji semen in glede garancije za kakovost semen, predlog ljubljanske podružnice glede pridelovanja zelenjadnega in cvetnega semenja in glede potrebe ustanovitve vrtnarske šole. Sprejet je bil tudi predlog ljubljanske podružnice, da se ustanovi v okviru društva odtok za vrtnarstvo in cvetličarstvo.

Več predlogov je prišlo glede organizacije prodaje sadja. Obširno utemeljitev je podal g. Sagadin, ki je poročal o načrtu za vnovčenje in prodajo sadja na zadržni podlagi in o odporu poklicne trgovine. O tem vprašanju se je razvila daljša debata, v teku katere je grajal razmere v sadni trgovini tudi sami g. Priol. Med drugim je bila postavljena zahteva, da se uvede legitimiranje sadnih nakupovalcev v svrhu odstranitve škodljivega mešetarstva. Na predlog g. Sagadina je bila sprejeta resolucija, po kateri skupščina odobrava sklep glavnega odbora, da se sadna trgovina organizira na zadržni podlagi v sodelovanju s solidno trgovino, odtokno pa se odklanja akcija proti zadržni misli.

Sprejeti so bili še razni predlogi podružnic glede določitve časa za obriranje sadja, da se prepreči obriranje nezrelega sadja, glede potrebe tečja za pakovanje sadja, glede pokončevanja sadnih škodljivcev in glede sredstev za pokončevanje, glede sadnih sušnic, glede taksnih prostosti za vloge in glede podpiranja društva od strani sreskih kmetijskih odborov. Končno je bil še sprejet predlog, da se glavna skupščina vrši po vrsti v Ljubljani, Mariboru in Celju, tako da se bo vršila

prilagodna skupščina v Mariboru.

Predsednik g. Humek je zborovanje zaključil ob pol 14. uri.

Vsederžavna stranka okrog Ljubljane

Pregled lepo napredujoče organizacije JRKD za srez Ljubljano-okoličje

Ljubljana, 7. maja. V dvorani restavracije »Zvezde« je bil dopoldne redni občni zbor organizacije JRKD za srez Ljubljano-okoličje. Predsednik Pipan je ob otvoritvi posebej pozdravil poslanca Komana, zastopnika banovinskega tajištva Parcerja, banovinskega svetnika Babnika, zastopnika »Jutra« ter vse funkcionarje in delegate. Obširno je poročal tajn. Borštnik z Viča, JRKD šteje v ljubljanski okoličji 37 krajevnih organizacij, tako da obstoje postojanke stranke v vseh občinah, razen v Črnučah in na Črncem vrhu. Število članov se je od ustanovitve stranke pa do danes pomnožilo za 100 odstotkov. Najbolj delavne organizacije imajo kg. Vič, Vrhnika in St. Vid. Zivahno politično delo ima organizacija v tem razdobju za seboj, številni veliki politični shodi so se vršili po vseh večjih krajih ljubljanske okoličje. Stanje organizacije je povoljno, ob večjem zanimanju članstva pa bi se dalo še znatno izboljšati. Po tajiškem je podal g. Borštnik tudi blagajniško poročilo, nakar je skupščina na predlog revizorja Flavsa odboru soglasno izglasovala absoluturjo.

Narodni poslanec Komana je nato podrobno razpravljala o državnem proračunu, o Stečnjih, ki jo kriza nalaga vladi, o pomankanju kreditov in o vseh stiskah gospodarstva. Gospod poslanec je zlasti še poročal o predlogih, ki jih pripravila poslanski klub JRKD v pogledu važnih ukrepov za sanacijo našega denarništva, obnove likvidnosti denarnih zavodov, končne rešitve vprašanja kmečkih dolgov in sploh poživljenja celotnega gospodarstva. Položaj na denarnem trgu je takšen, da bo treba dalekosežnih ukrepov, pri tem pa bo treba gledati pred vsem, da ostane veljavna dinarja nedotaknjena. Izbrpno je g. poslanec poročal o zunanji politični vprašanji in o političnem delu države. Posebej se je dotaknil žalostne vloge punkcij ter velike narodne manifestacije v Nišu. Povedal je tudi, da bo ljubljanska okoličja v prihodnosti volila po dva poslance. Pregrupacija občin se bo izvršila na ta način, da bo vsaka občina štela vsaj po 3000 prebivalcev. Pri vprašanju agrarne reforme je navedel, da bo ta reforma zadevala tudi cerkvena posestva. Na koncu je razpravljala še o novih zakonih, ki se pripravljajo, tako o zakonu o telesni vzgoji in o zakonu o gasilcih. Poročilo poslanca Komana je skupščina z odobravanjem sprejela na znanje.

Po kratkih govornih zastopnika banovinskega tajištva Parcerja in banovinskega svetnika Babnika, ki je izbrpno poročal o vprašanjih kmetijske politike in o banovinskem proračunu, se je razvila živahna debata, v katero so posegli delegatje skoraj

vseh organizacij v srezu. Delegat Coru iz Zgornje Siške je govoril o uradništvu, Čepelnik iz Likse vasi je izpogovoril glede podpor, Kog iz Ljubljane o potrebi, da se nekaj ukrene proti inozemcem, ki imajo tovarne v naši državi; župan Šeme iz Most o previsokih tarifah, ki jih občine plačujejo za cepljenje koz; Kovač z Rudnika o novi stranki, ki se snuje. Na to zadnje vprašanje je pojasnil poslanec Komana, da je nova stranka izšla iz kluba, ki je prvotno štel do 30 poslancev, izmed katerih pa se je že polovica vrnila v JRKD. O vprašanju, kako naj bi se shodi JRKD pripravljali v bodoče čim bolj smotro, so govorili delegatje Tomaž iz Zgornje Siške, Grad iz Berezovega, Ramovš iz Borovnice in Šteršič iz St. Vida, pojasnila pa sta dala poslanec Komana in tajn. Borštnik.

Zivahna debata se je razvila o vprašanju članarine. Tajn. Borštnik je poročal o predlogu banovinskega tajištva, naj bi stranka poiskala med svojimi člani ljudi, ki bi prispevali večje zneske v sresko blagajno. V ta namen naj bi vsaka organizacija sestavila imenik premožnejših članov, ki bi prispevali v to svrbo. V diskusiji je delegat Kovač predlagal, da bi se članstvo ne delilo med premožne in manj premožne, pač pa naj bi na lastno pobudo po svoji moči prispeval vsak, kolikor more več. Imovina organizacij naj bi se skušala povečati zlasti z dobro pripravljenimi prireditvami. Po kratkih govornih delegatov Ramovša, Dovča iz Most, Kališa iz Smartnega, pod Šmarno goro in Flaša iz Želmele je bil soglasno sprejet predlog podpredsednika Meseca, da se višina članarine prepusti krajevnim organizacijam, minimum pa naj bo 3 Din letno.

Nato je prešel v razpravo načrt, kje naj se v najbližji bodočnosti prirediti večji shodi. Tajn. Borštnik je poročal, da so predvideni shodi na Viču, v Preserju, na Berezovem in St. Vidu in na Igu. Vsi delegatje so izrazili željo, naj bi se shodi čim bolj pogosto prirejali, obveljalo pa je, naj se posamezne organizacije posebej zanimajo za njihovo prireditve.

Pri točki o samostojnih predlogih je delegat Jamnik z Viča sprožil vprašanje o skorajšnji ustanovitvi gospodarskega sveta, ki bi se bil moral osnovati že v juniju lani. V smislu spomenice, ki jo je v imenu viške organizacije prečital, ter po kratki debati, v katero so posegli poslanec Komana, delegat Kovač in podpredsednik Mesec, je bil soglasno sprejet sklep, naj se centrali JRKD, vladi in poslancem sporoči želja, da se gospodarski svet v najkrajšem času organizira.

Za tem so delegatje sprožili še celo vrsto aktualnih gospodarskih in socialnih

vprašanj, tako zlasti o zavarovanju poljedelskih delavcev in o zavarovanju pred neizgodo, ki je potrebna tudi za kmečke gospodarje. Delegat Medved se je zavzemal za borbo proti šušmarstvu v obrtništvu, delegat Ogrin z Laverce pa proti nadlogi, ki jo za delavce pomenijo brezštevilni potujoči brezposelni. Živahna debata se je razvila o vprašanju, kako naj bi oblastva omejila in zatrla izvenzakonito prodajanje vina na deželi. Delegat Ramovš je povabil državne namestence v stranko. Navedel je tudi, da se na deželi pogosto pojavljajo ljudje, ki na sumljiv način za malenkostne obresti ponujajo posojilo. Veliko pozornost je skupščina posvetila tudi gibanju, ki ga izkazuje nekatera razpuščena prosvetna društva.

Ko so posamezni delegatje razpravljali še o raznih aktualnih vprašanjih lokalnega značaja in so nekateri izmed njih izrekli svojemu poslancu in vladi zahvalo, je poslanec Komana v kratkem resumirano pojasnil še nekatera, v debati načeta vprašanja. Zlasti se je župan Šeme iz Most zahvaljeval poslancu in stranki, da so se razne neje intervjencije izvršile na tako hiter način. Ob 14. dopoldne je predsednik Pipan zaključil uspešni občni zbor.

Ko bova se vzela, takrat bo lepo, ker ohcet vesela pri Slamiču bo!

Pri nagnjenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz Josefovca« grenčica delovanje želodca in črevesa in trajno pospeši prebavo. Raziskovalci na polju zdravniške vede o presnavljanju zatrjujejo, da so dosegli »Franz Josefovca« vodijo sijajne rezultate. »Franz Josefovca« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Večje stanovanje
v prvem nadstropju na Miklošičevi cesti se odda s 1. avgustom. Poizvedbe v Delniški tiskarni. 6034

Ivan Albrecht: Slovenski večer

Pomladni ondani se ni bilo, vendar so se čez dan s toploto vred dramile pomladne slutnje, ki sta jih mrak in hlad spet zamorila.

To so večeri, ko se nebo zamreži z oblaki in jokavi pesniki brez uspeha iščejo zvezd. Tema je včasih tako trda, da se človek boji vsakega koraka. Take večere rad zavijem v oddaljeno predmestno zakotje med lopove, potepuhe, siromake in trpine, med vse tisto, čemur podnevi pravimo — nižina. V zakajeni beznici se ne bojim ničesar in nikogar. Zaspana natakarija prinese vina, ponudi ničvrednih rib ali česar-koč, družčina pa se zbere sama. Ničče ne pove imena in svojega ni treba nikomur razodevati. Sploh ni ničče razveden nari. Človek lahko govori, kar mu je pri srcu, se lahko brez zasmeha za karkoli navdušuje, sme lagati in se šaliti, da le ne drega v tuj gnezda, pa je dobro. Za vsako misel in besedo najde enako mislečega. Vsem tem neznanem je na mah tako popolnoma blizu kakor omi niemu, a vendar ostane razdalja še vedno tolikšna, da se posamezniki ne sujejo po nepotrebnem s komolci.

Pade, na prihiko, v besedo — domovina. Jasno: vsak živ krst ima nekje domovino! In rad jo ima, a tudi domovina ima rada tiste, ki jih ima! To je namreč: Tiste, ki jih ima!

Ali ni to jasno? V zakajeni predmestni beznici so take resnice nujno jasne in ga ni, ki bi jim oporekal. Potlej kapital! Hej, kdo pa je za treba znati. Ta in ta je bil pred leti revež, slabši siromak mimo nas vseh, danes pa presipuje milijone! Seve, ker je znal. Saj bi jih ti in ti in ti in mi vsi tudi lahko, ko bi znali. Pa ne znamo in konec! Kdor ne zna, ne zna. Amen!

Prosim vas, kdo bi si upal ugovarjati takemu jasnemu sklepanju?

Se o politiki!

E, rajši pamet, hude, in pustimo to, ko nimamo hrbotov ustrojenih. Oni je o politiki obogatel, oni je čični v blato. Bolj pametno je tako:

Mi Slovenci vinca ne prodamo, ker ga sami dobro piti znamo!

Natakarijo mine dremavost. Čisto pomljena pride k mizi:

— Se pol litrčka?
— Liter!
— Kaj, vraga: Štefan, da ne boš zmeraj bežljala!

raj prijazna. Kdor se kaj zmoti, ga krepke roke postavijo na ulico, pa je zopet lepo.

Kdaj pa kdaj naleti govornica na učnost. Da bi jo zloje! 999-krat naj jo, to prekleto učnost! Samo zavoljo nje je vse narobe! Gospod sem in gospodičnaja, pa doktor, profesor in sam ne vem kaj, zraven pa pajčevina v črevih in kača v žepu. In umetnost: malo kdo pačka, malo kdo čečka. Le kaj je tega treba? Prav nič. Še toliko, kar je za nohtom črnega, ne, nak, čisto nič! Se tudi noben pameten človek ne zmeni za tiste šleve. Res jih je ko smeti, ali ko bi jih človek zbobnal na kup, bi dostikrat vsi s packarjijo in čečkarjijo vred ne zmogli za en sam liter vina. Kaj bi potlej z njimi! Se bolha ne zazeha za stran tega, ali ne?

— No, no, bolj nalahko. Tale tam zadaj tudi piše.

— Beži, beži, ali res? Slišiš ti, veterinjak, kaj si res tako brez glave? Nak — No, Mimi, še Štefan! Saj boš mi, ali ne?

— Kaj vprašuješ, natoči mi!

— Nak, da se danes še komu ljub!

— Pusti ga no, če ima veselje!

In je spet vse lepo. Dalmatince po 8 dinarjev se umakne onemu po 10 dinarjev. Natakarija se smehlja, poboža tega, zagodrnja nad onim, ponuja ribe

in vampe in sir pa čvrsto nosi na mizo.

— Prim, bratec, prani, bratec, kupico — povezni jo, povezni jo na mizico-o-o-o.

Okoli postavbe. Dim se razredči, družčina se razgiblje, natakarija šteje, odnaša prazne kozarce in se priklanja:

— Lahko noč, gospodje! Na svidenje! Hvala lepa! Se klanjam! Se priporočam!

Zunaj odmevajo po ulicah v mesto majavi koraki! Tu in tam se dva tvariša razstaneta.

— Lahko noč, gospod kolega!

— Pozdravljeni, gospod pristav!

Drugi bolj toplo:

— Zdravo, doktore!

— Servus! Krščenduš, jutri mora biti bilanca končana, jaz pa glavo kakor mernik.

Tako kapljajo bratje na vse strani. Mesto jih čisto predružači. Morda tudi hlad bližajočega se jutra, kdo ve! Pomladi ondani se ni bilo, a vendar se mi je zdelo, da bo solnce spet obudilo toplo in vzdramilo pomladne slutnje. Ko so te v objemu meglene mraka spet umirale, sem bil vesel, resnično vesel. Saj sem vedel: zdajle je tukaj slovenski večer.

J. MAČEK
Ljubljana, Aleksandrova c. 13
največja izbira površnikov in oblek za gospode ter deca.

Ljubljana v zelenju

Mi veliko. Za prestonico banovine kar premajhno. In vendar, težko da je še kje v svetu mesto, ki ima v sebi toliko prirodne lepote kakor naše. V kolikor mu ni do lepote pripomogla božja roka, so mu dali naši mojstri tisti čar, ki mora osvojiti vsakega tučca. In nemara je v slovenski biti, da nismo gradili ne pod tujcem, ne danes v svobodi kamenite puščave, ki je tako značilna za evropska mesta, zlasti danes, v času prepotentne civilizacije, ki grozi ubiti sleherni čut za prirodo. Skoro da ni ulice ne ceste, ki ju ne bi poživilo dreve, ki ne bi dajalo od jutra do večera v zatohle sobe zaprtemu meščanu misel o lepoti loga in travnika.

Ali kdo ve, kako bi bilo, če nas ne bi obdajali zeleni hribi, prostrana polja in travniki, če mesto ne bi stalo kakor bel oteček sredi zelenega morja, z zasneženimi planinami na severu, z valovitimi hribi na vzhodu in jugu, s Polhograjskimi dolomiti na zapadu. Človek, ki je tu doma, je dal mestu podobno svojega občutja do rodne zemlje, svojo dušo.

Magnolije cveto. Kmalu ne bo vrta, ki ne bi oznanjal s temi eksotičnimi cveticami pomladi njene zmogovite listi in razkošja plodne zemlje, ki v svojem letu ne pozna meja. Čudovit je pogled na breg ob Samosovi vili, pod zvonarino. Človeku se zdi, kakor da se tisti majhen košček zemlje, na katerem cveto štirje krásni magnolijevi grmi, pripravljata na veliko svatbo, pričakuje ženina in neveste z vso lepoto skrivnostnega nastajanja in večnega presnavljanja.

Potem pa se človeku, ki pride v starodavno Florijansko ulico pogled malo skali. Tih in pust je tam. Tisto majhno, nizke hišice nekdanje Ljubljane ga spravijo v star, že kar pozabljen svet. Toda obraz se mu mora kmalu zjasniti. Sv. Florijan ima novo, povsem novo in tako imenitno posrečeno obleko, da mora zadovoljno pokimati vsak razvajenec. Pa tudi našemu mojstru Plečniku mora prikramiti. Tam niso samo stopnice, ni le čudovito Robbovo delo sv. Janez, ni samo kamenje. Malo zelene ruše, ciprese in mladi kostanjki lepoto svetega Florijana šele ustvarjajo, dopolnjujejo umetnikovo delo — kakor je že skoro dopolnjeno na Šentjakobskem trgu. Na zgornji strani je tako lepo na tihem zrasel majhen gaj, ki mu strnjene breze s svojimi tenkolasnimi vejicam dajejo nad vse vabljivo prikupnost. Zdolž cerkve in pred pročeljem pa vrsta zelenih topolov, od leta do leta lepših in višjih, ki dajejo tlom okrog svetišča svečano tišino. Še zelo tih je tam. Le časih je čutiti težki poštni avto.

Povsod je opaziti enotno voljo, hotenje, dati vsakemu koščku prostora vso lepoto, ki jo more sprejeti.

Tako je pred Glasbeno Matico, po vseh oostah okrog aredišča, po vseh obrežjih nekot toliko opovane zelene Ljubljane, pred cerkvijo Srca Jezusovega, kjer je v večernih urah toliko sladkega šepeta, v tistem majhnem gaju, da bi si človek začel še slavočove posmi.

Pa tudi Ambrožev park tam blizu cirkarne ima svojo posebno privlačnost. Drevesa stoji malo čudno samostojno, in nekaj divjega je tam, ne zapuščenega, le prav nič božajočega. Tudi tako je prav. Tam je cirkarna. Zakaj ne bi bil Ambrožev gaj malo trepek!

Sentpetronci imajo zdaj precej vsraka, da svoj ponos spet malo dvignejo in se Ljubljani približajo. Zdjaj niso nič več »foršate«. Mojster Plečnik se je ob srčni uri ustavil na Hrvaškem trgu in s smislil tišega parka, ki je bil tako nemaren, da je človek rajši napravil ovinek, kakor pa da bi šel skozi park, preko raznih globokih jezer, grap in mimo drevja, ki je neprenehoma protestiralo.

Nameste vse te grobije je zdaj tam krasna, od sredine parka proti obodu rahlo se dvigajoča, trdnjavsko obzidana rotunda. V nekaj dneh mora ozeleneti, zažareti v rožah in izvabiti otroku in počitka išočemu nasme.

Ljubljanski Tivoli z gozdom in Rožnikom pa utegne kmalu prekositi onega rimskih papežev. Kadar se park razraste, pridemo Ljubljanci in njem »vsenarodno veselico, morda za Cankarjev spomenik. Zdjaj za ta naš umotvor še vse premalo cenimo. Trenutno je nekaka socialna institucija, res javna dobrina. Zakaj lepote, res prave njegove lepote se zavedajo le brezposelni, ki jih časih tam po belih stezah kar mgoli, in so klopi med mladim, sočnim zelenjem polne sključenih, vase zamaknjenih postav. Tako vlada v najlepšem, v najbolj poetičnem delu Ljubljane duh časa, se sredi kipeče prirode in umetnikovega dela manifestira beda, da dela meščan kisel obraz, meščanka dolge korake, da je veselja deležen vsak poštn Ljubljančan.

V velikem kulturnem svetu se pogosto pripeti, da v parku dama ali pa celo zaljubljen par spóštljivo napravita brezposelnem prostor, spregovorita z njim in ga nepriljilno obdarujeta kakor dobrega znanca.

Eh, ti kislji obrazi in dolgi koraki pri nas, ki nikoli ne pozabimo poudariti ne slovenske ne naše od sile globoke srčne kulture...

Na Gradu se človeku duša malo sprosti. Srce zapoje s sinjimi hribi in planinami. Kri zapoje živo, prsi srkajo zrak, kakor da je planinec pripeljal na težko pribojevani vrh. In ta vrh sredi mesta bo po dolgem času res težko pribojevan, vreden evropskega slovesa.

Grajska planota kaže že novo lice. Puščave ni več, človek se več ne zgrozi; ko pride s klanca na vrh, se mu obraz ne zmrača. Tri dvigajoče se vrtno ploščadi, raz širjena pota, urejene grede obljublajo poleg še nameravanih del najlepšo izprehodno točko mesta, ki bo omračila slavo nebodničnaka.

Se zmerom pa je razveseljav pogled na Zvezdo, v ta gozd košatih kostanjev, v katerem se veselo svojega počitka upoko-jenci.

Na vse zadnje je narava res edini pošteni nacionalni ekonom in socialni delavec. Pa gre zato mojstru Plečniku in mestni občini vsa čast, namreč zaradi globokega razumevanja glede potreb našega mesta in njegovega, ne vselej nasmejanega prebivalca.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Častno dovršena naloga

Letala angleške ekspedicije, ki je pod lordom Clydesdaleom dvakrat obletela vršace Himalaje in fotografirala Mount Everest prvič v zgodovini človeškega rodu

Koliko je Židov?

V času, ko trebajo hitlerjevci na Nemškem Žide, ne bo odveč, če pogledamo, koliko Židov je danes na svetu? Po poslednjih statističnih življenjskih podatkih živi na zemlji okoli 15 milijonov Židov. V Združenih državah Amerike jih je 4 milijone, od tega jih živi tri četrt milijona samo v New Yorku. Na Angliškem in v angleških kolonijah je kakšnih tri milijone židovskega življa. Nobena država pa nima razmeroma toliko Židov kakor Poljska, kjer so jih našli 2.830.000. V sovjetski Rusiji imajo 2.627.000 Židov, v Nemčiji jih je bilo konec 1932 leta 643 tisoč, v zadnjih dveh mesecih se jih je izselilo kakšnih 30 do 35.000. V Franciji je razmeroma malo židovskega življa; cenojo ga na 165.000 duš. Od tega jih živi okoli 80.000 v Parizu. Palestina ima 150.000 Židov, Italija 46.000, Češkoslovaška 354.000, Jugoslavija okoli 65.000. Najmanj Židov ima Japonska, kjer jih niso našli več nego 450 do 480.

Boj za turški jezik v Turčiji

Sodisce v Čurumu je obsodilo zadnje dni več imenovanih drugih uradnikov v Brusli zaradi poskusov, da bi nasilno preprečili ožiranje konana v turškem jeziku. Obsojenci so namreč zahtevali, da se razlega koran kakor doslej, v arabščini.

Kristov kip na Montblancu

Neki francoski duhovnik je zbral denar za 70 m visok Kristov kip, ki ga bo izklesal francoski kipar Serraz na Montblancu. S tem kipom bodo Francozi proslavili letošnje 1900-letnico Kristovega rojstva.

Truplo v kovčku

Neki sprevoznik na besovlaku, ki vozi iz Lyona v Pariz, je odkril te dni v bližini Saint-Etienne v praznem kupeju karton z razno damsko modno drobnarijo. Pri natančnejšem ogledu je ugotovil na kamotnu, na blazinah, na tleh in celo na stropu vagona krvave madeže. Na imenovani postaji je obvestil policijo, ker je bilo očitno, da gre za krvavo dejanje. In policija je poslala po progi nazaj drezino s kriminalnimi uradniki, ki so odkrili 7 km od postaje Charvát velik kovček, v njem pa razkosano žensko truplo.

Morilec je bil razkosal svojo žrtev, da je jo lahko spravil v kovček, tega pa je vrgel skozi okno v vagon drvečnega vlaka. Nedaleč od kovčega so našli damsko torbico, ki je morala pripadati žrtvi, v njej pa so po raznih listinah ugotovili, da gre za neko Palusovo iz Pariza. Takojšnje telefonsko obvestilo v Pariz je dalo odgovor, da je bogata zasebnica Palusova pred nekaj dnevi odpotovala v Lyon, od koder bi se bila morala vrniti z večjo vsoto denarja. Denarja niso našli več, torej gre očitno za roparski umor. Strašotni zločin je moral morilec izvršiti z vso mirnostjo za zastrtimi vrati kupeja. Zločinec je gotovo neki potnik, ki so ga videli izstopiti v Charvátu, a oblasti nimajo za njim še nobenega sledu.

Drama francoskega letala

Francozi so že več dni pogrešali svoje letalo »F. Abe«, ki oskrbuje promet na poti z Orientom. Ker ni bilo o aeroplana nobenih poročil, so se francoske oblasti obrnile v Rim s prošnjo, naj se potvori, če ni letalo mogoče ponesrečilo kje na italijanskem ozemlju v Kalabriji. Šumska milica je nato začela raziskovati pogodovane kraje v Kalabriji in je odkrila v vejah nekakega drevesa ostanke aeroplana. Prednji del letala je bil razbit, kabina pa je ostala cela. Iz kabine so se stisnili klici na pomoč. Vojaštvo je splezalo na drevesa in odkrilo, da sta v kabini živa ena ženska in dva moška. Trojica je bila popolnoma izčrpana, ker je že nekaj dni stradala. Stirje sopotniki trojice so se utili v trenutku, ko je skušalo letalo zaslišno pristati, k čemur ga je prisilil vihar.

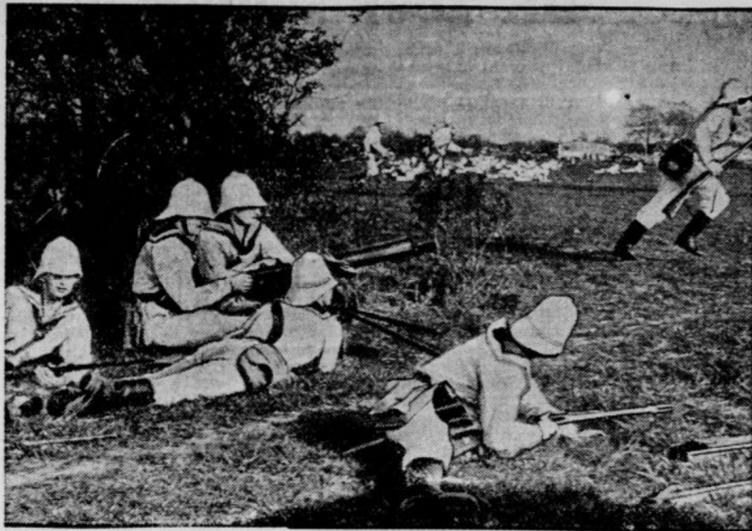
V osmihi urah iz Prage v Pariz

Češkoslovaška zrakoplovna zveza Praga-Pariz je s 1. majem nanovo uredila potniški promet med ČSR in Francijo. Zjutraj vozi letalo iz Prage v Pariz 8 ur 15 minut, dobič traja vožnja iz Prage v London čez Amsterdam 10 ur 25 minut.

Nesreča v tovarni za amoniak

V tovarni za amoniak v Merseburgu na Nemškem je počla neka cev, kar je povzročilo nenaden izbruh strupenega plina. Neki mojster in neki delavec, ki sta delala pri stroju za čiščenje plina, sta se tako težko zastrupila, da ju niso mogli več oziviti.

Vojake se grejo

Manevri nemških mornarjev v Kleiu na dan 1. maja

Četvorica na pozabljenem otoku

V Parizu se bo vrnila v kratkem sodna razprava, ki spominja na fantastične zgodbe kakšnega pustolovskega romana. Stirje še priložno mladi možje, ki štejejo komaj po 40 let, a spominjajo po svoji zunanosti na onemogle starce, nastopajo kot tožniki proti neki francoski družbi.

Ta jih je najela pred štirimi leti kot zdrave, krepke britonske ribiče, da bi pomagali na otoku St. Paulu v Indijskem oceanu postaviti tovarno za konzerve iz nestetih jastogov, ki obljudejajo obročja tega otoka. S 26 drugimi enakimi možmi so se odpeljali na parniku »Austrel« proti temu otoku, ki se dviga samoten, gol, s površino kakšnih 5 kv. km sredi Oceana. Ko so prispeli tja in jih je parnik ostavil, založene z veliko množino živil, so začeli postavljati tovarno. Toda nasledoviti jih je začela čudna usoda.

Nekoga dne se je razširila vest, da je otok St. Paul požrlo morje. Ali je ta vest nastala po kakšnem nesporazumu ali po zlobi kakšnega prijaznega človeka, bo ugotovila razprava, resnica je bila vsakakor ta, da je silen val preplaval otok, odnesel temelje tovarne, a tudi vse dolne in najvišji del živil, ki so jih bili ostavili moštva. Cele tedne so se morali preživljati od skopih ostankov in bi morali vsi poginiti od glada in žeje, da ni prišel mimo slučajno angleški parnik »Euripides«, ki jim je ostavil nekaj živil ter obvestil svet o njihovi usodi.

Iz Francije so jim odpisali ledjo z novimi žvili. Med tem je nesrečnikom požar uničil velik del živil, ki so jim jih bili ostavili Angleži, in ko je po nekoliko mesecih francoski parnik vendarle prispel, jih je našel v tako obupnem stanju, da niso hoteli o kakšnem nadaljnjem bivanju na prekletem otoku niti slšati. Samo osem mož se je odločilo, da vztraja še šest mesecev na otoku, da prispe ladja z novimi delavci. Pustili so jim živil za šest mesecev, a ko je ta čas minil, ni bilo ladje od nikoder.

V Franciji so bili na te može enostavno pozabili! Seveda so začeli živeti spet ob skopo odmerjenih porcijah, a njih upanje, da utakajo pomoč iz Francije, je bilo zaman. Živila so posla, smrt je začela kositi med njimi. Stirje so že umrli, ostanek se je boril s smrtjo, ko se je pojavil končno na obzorju neki kitolovec, ki so ga s poslednjimi močmi prakicali k otoku. Bili so rešen, toda trpljenje je iz krepkih mož napravilo starce. Razumljivo je, da so svoje doživljaje sporočili oblastim in da zahtevajo za vse prestanto trpljenje visoko odškodnino od svojih delodajalcev. Oblasti pa so tem namenile za nemarnost in brezvestnost posebno plačilo. V kakšni obliki — bo pokazala razsodba.

Sprejemi na angleškem dvoru

Navzlic slabim časom oziroma haš zaradi slabih časov se je angleški kralj Jurij odločil, da bo letos priredil pet slavnostnih sprejemov v svoji palači, in sicer v času od 11. maja do 23. junija.

Znano je namreč, da gre ob teh prilikah ogromna vsota denarja v promet in denarja rabijo danes vse angleške obrti in industrije. Izdatke za letošnje sprejeme računajo na približno 450 milijonov dinarjev! Od tega, kar se izda za posamezen sprejem, gre priložno 45 milijonov za damske obleke, 14 milijonov za frake in uniforme, 5 milijonov za čevlje, 800.000 Din za frizerje, istotoliko za točaje v dvorni etiketi, 1.700.000 Din za fotografje, 800.000 Din za dišave in kozmetična sredstva, isto toliko za avtomobile, nekaj več za hotelske račune itd. Za oblačila ob priliki dvornih sprejemov obstoje strogi predpisi. Pod 10.000 Din ne dobiš takšne obleke, večinsoma pa so še dosti dražje.

Kar se tiče sprejema samega, se ta vrši strogo po starih predpisih in z nezastisljanim sijajem. Vrata Buckinghamse palače se odprejo ob 9. zvečer, a gostje se pripeljejo prednje že ob 6. Dame si med takanjem krajšajo čas v avtomobilih z bridgeom, čitanjem in celo z — ročnimi deli ter se dajejo občudovati zijačom, ki se zbirajo od vsepovsod.

V palači vsakega gosta strogo pregledajo da-li njegova obleka ustreza predpisom. Premerajo jim natančno dolžino vlečk in kril, pregledajo čevlje, okrasje itd. Sprejem se izvši v velikanski prestolni dvorani. Kralj in kraljica zasedata svoja prestola v njej ob 9.30, potem pričnejo vstopati gostje. Lord komornik zakliče glasno ime vsakega posameznika, dame med gosti pokleknejo najprej pred kralja, potem pred kraljico in izginejo nato za dnevni stropni hodnik. Vsa procedura traja za gosta morda 2 minuti, za kraljevi par pa 2 uri. Za tisti poklek pred kraljevim parom je treba obiskovati posebne tečaje, a še se vsi primeri nerodnosti.

Po predstavitvi na dvoru stečejo dame k fotografom, kajti vsaki je na tej, da se ovekoveži v dvorni obleki. Fotografji delajo tedaj cele noči.

In kakšen je smisel vseh teh ceremonij? — Prvega smo povedali takoj v začetku, drugi pa je ta, da so gostu, ki ga je sprejel kralj, potern odprta vrata v »družbo«. In samo v njenem ozračju morejo živeti neki ljudje.

Doraščajoči mladini nudimo zjutraj čajico naravne »Franz Josefove« grenčice, ki doseza radi tega ker čisti kri, želedec in čreva pri dečkih in deklicah prav znatne uspehe. V otroških klinikah se uporablja »Franz Josefova« voda že pri malih največ težko zagatenih bolnikih. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerjskih trgovinah.

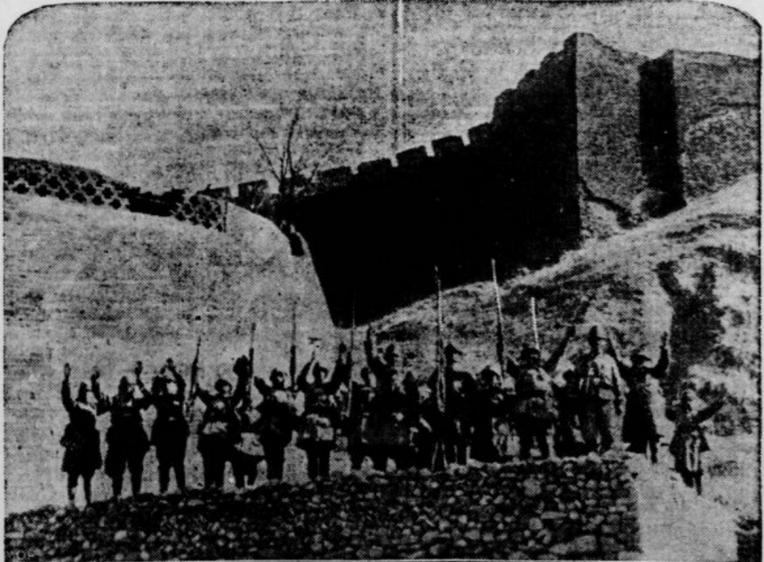
Nagrobnik ga je ubil

V Neunkirchnu blizu Salzburga je 18-letni hlapec Sraudingger privezovel rože na neki nagrobni kamen. Nagrobnik se je pri tem omajal, prevrnil in pokopal pod seboj hlapca, kateremu je zmečkal lobanjo.

Rop zakonske žene

V Jihlavi na Češkoslovaškem sta odvedla 19letno še malo časa poročeno Ljudmilo Horinekovo dva moška, trgovca z glasbili Golá in Opel. Pred ropom žene sta povabila njenega moža v hotel, med tem pa sta se polastila Horinekove. Ugrabitelja sta iz Pizna. Kaj je vzrok njenega člena, ni znano.

S kitajsko-japonskega bojišča

Japonske čete zavračajo ob Kitajskem zidu sovražnikov napad

Zatočišče milijonarjev

Če potegnemo skozí Evropo dve črti, morda od Londona v Budimpešto ter iz Stockholma v Rim, se bo njih dodirna točka gotovo sekala v Curihu. Zato je čisto pravilno naziranje, da je Curih središče Evrope.

Zivljenje v Curihu je danes tako zanimivo, kakor v malokaterem drugem evropskem središču. Statistično je dognano, da pride na vsakeih 50 družin po en milijonar. Lomovitost tega mesta je naraščala v mnogo hitrejšem tempu kakor njegovo prebivalstvo. Semo v trezorjih Narodne banke leži kup zlata, katerega vrednost presega milijardo švicarskih frankov.

Švica in Curih pa sta tudi od nekdanj zatočišče političnih emigrantov. Ze Georg Büchner je našel zavetišče v svobodni Švici. Potem je prišel nekoga dne tja Richard Wagner, ki je živel v Wesendonckovi vili.

Tudi Trocki in Ljennin sta bila tu. V Spieggasse je celo ornament, ki spominja na stodnjega.

Prva ruska revolucija 1905. leta je vrgla v Švico ogromen val emigrantov. Svetovna vojna je njih število močno pomnožila. Natreskali so se ljudje od vseh strani — marotvorci, utajevalci, agenti, vojniki, ljudje vseh mogočih poklicev. Od l. 1920 do 1930 se je poplah malce unesel. Le od časa do časa se je naselil nov tujec, ki je pribežal v Švico s svojimi zakladi. Ko pa je prišla v Nemčiji hitlerjevska revolucija, se je Curih zopet napolnil. V velikih kavarnah v bližini Curiškega jezera srečaš dandanes marsikatero osebnost, ki je štele še nedavno med veličine... Tu so politiki, znanstveniki, trgovci, zdravniki, advokati, pisatelji, politični zakulisniki... Nekdo, ki ima čas in veselje do tega, je našel takšnih okoli 4000.

Izobčeni Brahms

Svetovnoznani violinski virtuoz Bronislav Huberman je imel napoveden koncert v Monakovem. Morali pa so ga odpovedati zaradi Goebbelsove prepovedi, da so židovskim umetnikom zabranjene produkcije v Nemčiji. Huberman je imel na programu tudi neko Brahmsovo sonato. Tudi ta se ne sme izvajati, ker je Goebbels odredil, da se imajo vse proslave stoletnice Brahmsovega rojstva odpovedati zaradi tega, ker je bil Brahmsov ded — Žid.

Obramba pred bacilii

Na Japonskem nosijo ljudje v prehodni dobi maske proti bacilom na ustih in nosu in se s tem čuvarjo kužnih bolezni

Komisar za nemške strokovne organizacije

August Winnig bivši soc. demokrat, zdaj narodni socialist

Afera bivšega nemškega vojnškega častnika

V londonski zbornici lordov je zahteval lord Bertis izgon nemškega majorja Rintelena, ki je bil v svetovni vojni vodja volnške službe. Po vojni se je Rintelen naselil v Angliji, kjer živi že več let. Lord Bertis je izjavil, da potrjuje vsebina knjige, ki jo je Rintelen nedavno objavil, sum, da nima čistih rok, kar popolnoma zadoštuje za izgon iz angleške kraljevine. Rintelenovo ime se je imenovalo tudi v procesu proti poročniku Baillieu-Stewartu. Govori se namreč, da je bila njegova tajništvena ljubica Rintelenova hči.

Ugrabljenje hčere jeklenege mogotca

V Ameriki zbujajo največjo pozornost ugrabljenje desetletne hčerke jeklenege mogotca Neilla Mc Matha. Deklico je izvalil neznan glas po telefonu iz šole. Ko je zapustila poslojpo, so jo pričeli traja moški ter jo odvedli neznan kam.

Doba čolnarenja se pričenja

Topla pomlad ne izbavija na prosto samo ljudi, ampak tudi čolne, ki so vso dolgo zimo počivali v shrambah, zdaj pa bodo zopet veselo drčali po vodni gladini

Sportna nedelja

Švica : Jugoslavija 4:1 (2:1)

Hud poraz slabo sastavljene jugoslovenske nogometne reprezentance v Curihu — V Firenci je italijanska reprezentanca premagala češkoslovaško

Curih, 7. maja.

Na igrišču Grashoppers se je danes vršila mednarodna nogometna tekma med švicarsko in jugoslovensko nogometno reprezentanco. Igrišče je bilo popolnoma razprodano ter se cenilo; štivilo gledalcev na več kot 20.000. Zmagali so Švicari 4:1 (2:1). Krivda za ta visok poraz bo najbrže v postavi, ki so jo marodajni krogi poslali na to težko tekmo. Kritike naših listov glede sestave naše reprezentance so bile očitveno upravičene.

Pariskomu sodniku Raguinu sta se moštvu javili v naslednjih postavah:

Švica: Sechaye—Münelli, Stalder, Hufschmidt, Imhof, Tiredoni—Käller, Abbelgion III., Passolo, Abbelgion II., Jacques.

Jugoslavija: Glaser—Tošić, Lukić—Aršenjević, Lechner, Marušić—Timanić, Marjanović, Hitrec, Vujadinović, Sekulić.

Skoraj ves čas med tekmo je deževalo ter se naši igralci niso mogli takoj znajti na precej spolzkem igrišču. Prve poteze Jugoslavije so ostale brez uspeha. V drugi min. so Švicari izvedli zelo nevaren napad, ki pa je končal v autu poleg našega gola. V 4. min. so Švicari zabili vodilni gol. Zogo je dobil Passolo, je oddal odličnem desnomu krilu, ki je zabil žogo z ostrim strelom v levi kot. Glaserju ni uspelo, da bi ujel žogo. Naslednje napade Švicarjev je čistila dobra naša obramba. V 16. min. sledi opasen nevaren napad Jugoslavije. Hitrec prodre in odda žogo Sekuliću, ki strelja ostro iz daljave 5 m, žogo ujame švicarski golman že v mreži. Sodnik odžvižga gol, toda švicarski stranski sodnik intervensira. Sodnik vpoštevata intervencijo ter prekličita svojo prvotno odločitev. Jugoslaviji se posreči vendarle, da v 21. min. izenači. Sekulić odda žogo Vujadinoviću, ta Hitrecu, ki iz daljave 8 m postavi z lepim strelom v desni kot rezultat 1:1. Jugoslavija igra sedaj zelo energično. V 43. min. izvedejo Švicari zelo nevaren napad, ki ga pa sodnik ustavi zaradi foula Jugoslavije. Pri prostem strelu dosežejo Švicari zopet vodstvo. Z 2:1 se konča prvi polčas.

Tudi začetkom drugega polčasa je še vedno deževalo. V 16. min. pride do spopada med Marjanovićem in švicarskim krilcem. Švicari dalje napadajo in desna zveza zabije iz daljave 3 m žogo z roko v mrežo. Sodnik tega ne vidi ter prizna regularen gol. 3:1 za Švico. Od sedaj naprej se vidi še bolj očitno premoč Švicarjev. V 40. min. odda žogo desno krilo Švicarjev, ki jo vodi proti голу. Krilo ga

zruši v kazenskem prostoru, toda sodnik da samo prosti strel s kazenskega črte. Glaser sicer ujame žogo, ki mu pa zdrži v mrežo. S tem je postavljen končni rezultat 4:1 za Švico.

Italija : Češkoslovaška 2:0 (2:0)

Firence, 7. maja.

Današnja mednarodna tekma med Italijo in Češkoslovaško je zaradi slabega vremena tako trpela. Pred tekmo se je utrgal oblak, tako da je igrišče sčisto lezerno. Z veliko težavo so morali odstraniti vodo.

Italijani so bili zelo hitri ter so bržkrat s svojo čudovito tehniko. V prvem polčasu so bili popolnoma v premoči, v drugem polčasu pa je bila igra odprta. Italijani so imeli ležerno obrambo. Njihova postava se je nekoliko spremenila, ker je mesto Meazze igral Ferantoni. Čehi niso bili v najboljši formi.

Vodilni gol je dosegel v 39. min. Ferrari in tik pred koncem prvega polčasa je Schiavo postavil končni rezultat 2:0 za Italijo.

Sodil je belgijski sodnik Baert.

Nogometno prvenstvo LNP končano

Zaradi zmage mariborskih železničarjev zasede Ilijija zadnje mesto in pade v II. razred — Končni vrstni red prvenstva: Maribor, Rapid, Železničar, Ilijija

... in se je naposled zgodilo še to, da je tudi Železničar zmagal nad Ilijijo ter je potisnil na zadnje mesto v tabeli. V spomladanskih tekmah je moštvo belo-zelenih rešilo eno samo točko na mariborskih tleh v tekmi z Mariborom, dočim je Rapidu in sedaj še Železničarju na lastnih tleh pustilo vse štiri točke. Tako ni šlo lesto samo prvo mesto v Maribor, Mariborčani so stvar temeljito opravili! Po nedeljski Rapidovi zmagi je bilo tudi drugo mesto na varnem, šlo je še za to, kdo bo tretji in kdo zadnji. To vprašanje pa so rešili Železničarji v svoji prid: malo s pridnostjo, malo s srečo, pa je šlo. S to poslednjo tekmo letošnjega poizaveznega prvenstva je postala prvenstvena tablica dokončana in je taka:

Maribor	7	4	1	2	24:15	9
Rapid	7	4	0	3	18:20	8
Železničar	7	2	1	4	13:22	5
Ilijija	7	1	2	4	13:16	4

V tej tabeli niso všteti jesenski rezultati bivše Svobode, ki je po fuziji s Primorjem prenehala obstajati in so se njeni rezultati avtomatično uničili. Pač pa so še upoštevani rezultati Primorja, in od tod prihaja, da beleži vsak klub po sedem tekm in da ni razmerje prejetih in danih golov v ravnotežju. Zakaj se v tabeli upoštevajo še rezultati Primorja, ni jasno, v Zagrebu n. pr. so črtali vse rezultate klubov, ki so prešli v nacionalno ligo.

Železničar : Ilijija 1:0 (1:0)

Po predtekm, v kateri je Ilijijanska rezerva visoko zmagala nad Korotanom (7:1), sta nastopili h glavni tekmi moštvi v teh postavah:

Železničar: Jandl — Franšes III, Wagner — Eferl, Franšes I, Škof — Viko, Pavlin, Pezdilček II, Pezdilček I, Konrad II. Ilijija: Feko — Pavle, Berkze — Unterreiter, Varcič, Dohtar — Ilvar, Lašič, Zelenodolski, Luce, Pfeifer.

Začetkom je kazalo, da bo igra v primeri z nedeljsko Rapidovo, veselo presenetila. Obe moštvi sta v lepem startu in s primernim tempom proizvajali v polju še dokaj dobro kombinacijsko igro. Toda čim bolj se je prvi polčas nagiba h koncu, tem enostavnejša in nezanimivejša je postajala igra. Ko so se pa za železničarji v drugem polčasu omejili samo na obrambo in so belo-zeleni pri tem še taktično skopovedali, je bilo konec tudi nogometa s skromnimi pretenzijami. Kakor je navsezadnje rezultat prvega polčasa še precej realen, bi bili v drugem polčasu belo-zeleni zaslužni ne samo izenačenje, temveč tudi resno zmagavo, ako bi bili imeli malo manj smole, zato pa malo več prisabnosti in spretnosti, zlasti v napadalni vrsti. Tako pa je Mariborčanom uspelo držati skozi 45 minut tečen rezultat in bi se tudi kar drug klub od njih s pridom naučil — koristne taktike in nogometne strategije.

Concordia : Maribor 5:2 (2:0)

Maribor, 7. maja.

Današnja nedelja je bila v znamenju prijateljske tekme med državnim prvakom Concordio in prvakom LNP Mariborom, ki se je odigrala na igrišču v Ljudskem vrtu. Nasprotnika sta nastopila v naslednjih postavah:

Concordia: Demić-Pavešić, Belošević-Ralić, Agić, Löw-Martinović, Jazbec, Valjarević, Lolić, Babić Mika.

Maribor: Gutmeier-Savo, Bertoncelj I., Kukanja, Hreščak, Gomol-Zemljič, Bertoncelj II., Priveršek, Dušan, Miro.

Moštvo Concordie ni povsem upravičeno svojega slovesa. Moštvo je sicer izgajena enajstorica s krepkimi individualnostmi, vendar pa je igralo zelo ležerno. Concordia je prekašala domačine v rutini in v tehniki ter je tudi držala tempo in slog igre, tipične igre kratkih pasov po tleh, s katero so v polju briljirali. Po vsem tem se pa ne more reči, da je bila Concordia domačemu moštvu docela nadmočna. Glavna in odločilna prednost moštva je bila v harmonični povezanosti posameznikov v dobro celoto, v kateri se je sredina močnejše izražala. Napad je bil dobro igrana celota, ki dela pod vodstvom Valjarevića in ob krepki podpori od zadaj. V notranjem triu ima moštvo močnejše orožje nego v krilih, ki se nista posebno uveljavila. Obramba je delala solidno, branilca sta bila bolj uspešna kot opazljiva.

Maribor je v splošnem predvedel bolj skromen nogomet. Moštvo manjka požrtvovalnosti, ki je bila lani njegova odlika. Tudi še ni izgubilo svoje stare hibe, to je defenzivne igre srednje vrste, ki nima smisla in sredstev za konstruktivno delo. V celoti je bilo precej raznolikosti. V napadu sta bili slabi obe krili in tudi v triu še noče funkcionirati, kakor bi bilo treba. Toda kljub temu si je napad ustvaril nekaj lepih situacij, ki bi bile lahko vplvale na rezultat. Edina formacija, ki je bila na mestu, je bila odja obramba, ki je bila izvrstna.

Gol so padli v prvem polčasu v 15. min. iz kornjeja po Martinoviću, v 27. min. iz prostega strela z daljave 18 m po Loliću, v drugem polčasu v 1. min. zopet po Loliću, v 5. minuti je Dušan zabil prvi gol za Maribor, v 13. min. je Valjarević postavil na 4:1, v 14. min. Martinović na 5:1, v 23.

Orientacija v gorah

V sedemdnevem smučarskem tečaju v Triglavskem pogorju, ki se bo vršil od 2. do 9. marca, se bo poleg praktičnega smučanja v alpskem terenu poučevala uporaba vseh pripomočkov za orientacijo v alpskem terenu, kakor čitanje karte, uporaba kompasa in višinomera ter naprava turnih skic.

Ako zasledujemo kroniko nesreč v Alpah lahko ugotovimo, da je bila marsikatera nezgoda s tragičnim koncem posledica pomanjkanja orientacije in to posebno v noči, megli in snežnem meteu. Vsakdo bi mislil, da bodo vsaj taki turisti, ki so se v gorah že nahajali v nevarnosti, radi nezgodne orientacije upoštevali važnost poznanja uporabe vseh pripomočkov za orientacijo. Toda običajno ni to tako, ker taki turisti, ki so doživeli in prestali nezgode, ki so bile posledica megle, snežnega meteža in teme, mislijo, da se jim sedaj ne more ničesar več zgoditi, ker imajo že dosti izkušnje ter da zadostuje, če na prihodnjo turo vzamejo seboj karto, kompasa in eventualno tudi navodilo za uporabo.

Kakor je za uspešno smučanje ali uporabo vrvi pri plezanju v gorah pogoj tehnično obvladanje orodja, moramo pretpostavljati tudi za orientacijo znanje uporabe vseh pripomočkov. Pripravi se moramo pred nastopom ture, ker poskus pravilne uporabe kompasa in karte v trenutku potrebe je naporno početje ter vodi le redko do uspeha. In končno zakaj ne bi tudi orientacijski tehniki posvečali nekoliko več pažnje?

Orientacija v gorah s samo karto je pod neugodnimi pogoji, kakor megli, snežnem meteu in noči nezanesljiva, skoro bi rekli neizvedljiva. Tudi ob lepem vremenu, ko lahko pregledamo teren, kojega geografske posebnosti uplivajo na prikazanje v karti, nas vodi do tega, da moramo iz karte umeti čitati takorekoč med vrsticami, t. j. da ni čitanje karte le čitanje konvencionalnih znakov, ampak da si ustvarimo jasno sliko le, če upoštevamo vse merodajne činitele, in to u terenu kakor v karti. Če se pa združijo čitanje otežujoči vplivi, kakor potrebna stisnjenost znakov v karti, čitanje pravilno orientirane karte in so vsled tega napisati obrnjeni postrani ali celo narobe in zaradi tega težko čitljivi, če moramo v naglici zaradi pomanjkanja časa, v megli, dežju, snežnem meteu, vetru in temi primerjati teren s karto, tedaj razumemo, kako je težko tudi izkušenemu turistu orientirati se.

Iz gornjega je razvidno, da je orientiranje s samo karto v takih primerih težko, toda ker služi karta kot podlaga dela s kompaso, je uporaba karte neobhodno potrebna. Poudariti moram, da nam šele popolno obvladanje čitanja karte, tudi pod otežujočimi okolnostmi omogočuje pravilno uporabo kompasa.

Turist, ki poseča gore v zimi in spomladi je izpostavljen posebno, če ga zaloti na turi vihar, megla ali samo noč, nevarnosti, da zaradi nepreglednosti terena izgubi orientacijo, naj pozna po dnevi teren še tako dobro. Zaradi tega je vodstvo tečaja sklenilo posvetiti tudi pouku uporabe pripomočkov za orientacijo enako važnost, kakor smučski tehniki.

Iz zgodovine sporta

Da so naši predniki že stoletja in stoletja pred nami gojili nekakšne sportne panoge, je razumljivo že zaradi tega, ker so morajo biti za lov in vojno, brez katerih se takrat ni dalo živeti, kar najbolj spretni in pripravljeni. Tekanje, metanje, streljanje in plavanje so bili vsakdanji kruh oziroma so bili pogodi, brez katerih ni bilo vsakdanjega kruha in ga tudi ni bilo mogoče uživati v miru. Bolj presenetljivo pa je, da so nekatere sportne panoge, ki jih smatramo za modernejše in novejše, poznali že v davni preteklosti, skoraj v časih, do katerih segajo komaj naši zgodovinski podatki. Tako so n. pr. ugotovili, da so nogomet, ki se je prav za prav splošno razširil šele po vojni, poznali Kitajci že pred 4000 leti.

Jasno je, da te igre takrat niso gojili z žogo — kakor jo poznamo danes — ki bi morala biti napihnjena z zrakom in popolnoma okrogla brez šivov. Zato pa je vladal okoli l. 2000 pr. Kr. neki cesar, ki je bil tako navdušen nad nogometno igro, da je sestavil iz svojih dvorjanov in visokih dostojanstvenikov moštva, ki so morala po cele ure igrati pred njim. Da so se igralci res trudili za čim večji uspeh, je dal moštvo, ki je igro izgubilo, odšteti toliko udarcev po obrnjeni strani. Danes bi to čezje tudi ne bilo napacno!

Pozneje so birokrati in duhovniki, kot sovražniki vsakega pokreta in veselja zartli to igranje z žogo. Toda nekako 1500 let pozneje se je spet pojavila in od tedaj jo poznajo in gojijo na Daljnem vzhodu v raznih oblikah skoraj nepretrgoma. V O. D. Evropo so nogomet najbrže prinesli Rim-

lani, pa je Bertoncelj iz 11-metrovske postavil končni rezultat 5:2.

Sodil je dr. Phranšek.

V predtekmi je mladina Maribora porazila mladino Svobode 6:0. Dopoldne je v prvi verifikacijski tekmi porazila Svoboda SK Pad 5:3 (3:1).

Ostale nogometne tekme

Jesenice: SK Bratstvo : VSK Triglav 4:3 (2:0). Cetrti gol za Bratstvo je bil avtogol branilca Papiča. Mnogo publike je gledalo to zanimivo tekmo.

Beograd: BSK Warszwianka 4:0 (2:0). Zagreb: Proslava Slavija. Hašk : Viktorija 2:0. Sparta : Slavija 5:1. Hajduk : Policijski 3:0. Graficar : Tipografija 3:0. Hajduk : Grafika 1:1. Viktorija : Slavija 7:3. Sparta : Hašk rez. 3:0.

Praga: Italia B : Češkoslovaška B 2:1 (0:0). Praga : Brno 7:2 (3:1). DFC : SK Zatec 2:1.

Dunaj: Prvenstvene tekme. V soboto FAC : WAC 4:0 (1:0). V nedeljo: Vienna : Wacker 3:2 (2:1). Rapid : Libertas 5:1 (3:1). Hakoah : Sportklub 3:1 (0:1). WAC : Austria 3:1 (2:0).

Monakovo: Monakovski team : Admira (Dunaj) 4:1. Budimpešta: Hungaria : Nemzeti 4:1. Ferencvaros : Bocskay 1:0. Kispest : Soroksar 2:2. Ujpest : Somogy 4:0. Budal : Attila 3:1.

Tenis

Borbe za Davisov pokal

Včeraj so se v Firenci končale tridnevne teniške borbe med Italijo in Jugoslavijo. V našem moštvo so bili Kukuljević, Prinčec in Palada.

Italija : Jugoslavija 4:1

Ze prvi dan so Italijani vodili z 2:0, ker je de Murgorpo porazil Prinčeca 9:7, 3:6, 6:4, de Stefani pa Kukuljevića 6:4 6:2. Drugi dan pa je Jugoslavija dosegla v double igri lep uspeh. Dvojica Punčec-Kukuljević je po ostri borbi, ki je trajala tri ure, v stajnem finišu porazila italijanski par Murgorpo-Rado v 5 setih: 12:14, 6:3, 1:6, 6:4, 6:3. Italija je drugi dan vodila torej z 2:1.

Tretji dan pa si je Italija priborila v single igrah še dve zmagi ter postavila končni rezultat 4:1. De Murgorpo je porazil Kukuljevića 7:2, 6:3, 6:4, de Stefani pa Palada 6:1, 6:1, 6:2. Jugoslavija izpade za letos iz nadaljnega tekmovanja za Davisov pokal.

Včeraj so se vršile še naslednje borbe: Bruselj: Avstrija : Belgija 2:0. Double in dva single še nista odigrana. Nemčija : Egipt 5:0. Japonska : Madžarska 5:0.

Motociklistika

Motociklistične dirke v Zagrebu

Zagreb, 7. maja. Na dirkališču Miramare se je danes otvorila letošnja sezona z zanimivimi motociklističnimi dirkami, čijih rezultati so bili:

Novinci (pet krogov, motorji do 350 ccm): 1. Likar (Zagreb) 3:15, 2. Golak (Zagreb) 3:31.

Seniorji (10 krogov): 1. Höhnel (Avstrija) 5:39, 2. Zorčić (Zagreb) 6:01, 3. Šiška (Ljubljana) 6:08.

Dirka na 5 krogov za motorje do 1200 ccm: 1. Kopic (Zagreb) 3:04, 2. Likar (Zagreb) 3:15.

Glavna dirka (10 krogov, motorji do 500 ccm): 1. Črbounek (Belovar) 5:35, 2. Höhnel (Avstrija) 5:48, 3. Babić (Zagreb) 6:18. Babić je šele v finišu prehitel Ljubljancana Šiško.

★

MK Ilijija vabi celokupno članstvo na klubski večer danes ob 20. v restavraciji Friž, Tavčarjeva ulica 4. Razgovor o rezultatih včerajšnje dirke I. Hrv. Motokluba Zagreb. Obenem sestanek z dirkači iz Celovca, ki so se udeležili včerajšnjih dirk v Zagrebu.

ASK Primorje. Sanacijski odbor. Danes ponedeljek 8. t. m. ob 18.30 v posebni sobi restavracije Slamič seja sanacijskega odbora. Vabljeni gg. dr. Birsa, dr. Dougan, Jrgovec, nač. Sancin, rav. Šetina, ing. Sramel Vladimir. (Nogometna sekcija.) Drevi ob 20. seja sekcije odbora v gostilni Čtnoke. (Lahkotletska sekcija.) Redni trening na našem igrišču vsak dan ob 15.30 dalje. Vsak atlet mora tedensko vsaj trikrat priti na trening. Seja lahkotletske sekcije danes ob 20.30 v spodnjih prostorih hotela Miklič. Priti morajo dr. Prodan, Rašić in Il., Sosić, Čecar S., prof. Petkoviček, Kermavner, geom. Černe, Hanzi, Armin Gvardijančič in Perin. Tudi drugi atleti naj prisostvujejo seji.

Za jugoslovensko-bolgarsko zblizanje

Sofija, 4. maja.

Od 28. aprila pa do včeraj, 3. maja, so se vršila v Sofiji posvetovanja predstavnikov srbske in bolgarske pravoslavne cerkve, kako naj bi se našla pot k prijateljskemu zblizvanju med obema narodoma. Konferenca se je vršila na pobudo svetovne zveze za mednarodno prijateljstvo, ki ima svoje predstavništvo tudi v Jugoslaviji in Bolgariji pod imenom jugoslovenskega in bolgarskega nacionalnega sveta.

Srbsko pravoslavno cerkev so zastopali bitoljsko - ohridski metropolit dr. Nikolaj Velimirović, novosadski episkop dr. Irenej Gjordjević, dr. Vojislav Janjić in prota Milivoj Petrović, bolgarska pa metropolit Stefan z nekaterimi škofi in predstavniki verskega oddelka bolgarske prosvetnega ministristva. Predstavniki bolgarske cerkve so kar najlibeznevije sprejeli svoje verske brate iz Jugoslavije in so jim ves čas njihovega prebivanja v Sofiji in v znamenitem Rilskem samostanu, kjer so se zaključila v Sofiji začeta posvetovanja, izkazovali res pravo bratsko gostoljubje. Ravno tako sta tudi minister notranjih stvari Girginov kot zastopnik odsotnega ministrskega predsednika Mušanova, in bivši minister Madžarov storila vse, da so imela posvetovanja značaj prirodnosti in resničnega prijateljstva. Posebno naklonjenost srbsko - pravoslavni delegaciji je izkazal kralj Boris, ki jo je povabil v svoje planinsko letovišče Carsko Bistrico na Rilski planini, kjer je je kraljeva dvojica z njunimi bolgarskimi tovariši pridržala tudi pri dvornem obedu. Metropolit dr. Velimirović je izročil kralju in kraljici posebna darila, ohridska ročna dela. Priznati je treba, da je tudi bolgarski metropolit Stefan, ki ga po njegovih številnih izjavah iz nedavnih časov ni mogoče šteti ravno med naše najskrenejše prijatelje, znatno prispeval k prisrčnosti teh sestankov.

Kar se tiče bolgarske javnosti, jo je treba v pogledu na te konference deliti v tri dele: Jugoslaviji prijazna je pozdravila prizadevanja za zblizanje med obema narodoma z odkrito radostjo; službena javnost se je pokazala do skrajnosti korektna in je izražala željo, da bi konferenca obrodila kar najboljše sadove; tretja, ki je v zvezi z makedonstvujušimi, pa je izražala tudi to priliko, da je prišla na dan z napadi na Jugoslavijo in celo tudi na posamezne člane jugoslovenske delegacije, zlasti na njenega vodjo, metropolita dr. Velimirovića, kateremu je celo očitala, da po krivem nosi škofovski krono velikega ohridskega apostola sv. Klimenta, češ, da ta krona po vsej pravici pripada bivšemu bolgarskemu ohridskemu metropolitu Borisu, ki sedaj živi v Carigradu. Najhuje je udarjala po zastopnikih srbske pravoslavne cerkve »Makedonijac, glasilo makedonstvujuših, ki je seveda zahtevala, da naj bi se te konference predvsem bavile z — makedonskim vprašanjem in vprašanjem »bolgarske manjšine« v Jugoslaviji, češ, da more biti le po zadovoljivi rešitvi teh vprašanj govora o zblizanju in prijateljstvu med Bolgarijo in Jugoslavijo, a drugovalci so ji tudi drugi listi, kakor »Mir«, »Zorac«, »Zariac«, »Demokratski Sgovor« itd. Ta kampanja pa nikakor ni vplivala na mirni, dostojanstveni, pa vendar priščrno prijateljski potek posvetovanj in vseh ostalih sestankov v raznih zavodih bolgarske cerkve, kjer je zlasti metropolit dr. Velimirović izpregovoril marsikatero k bratekemu sporazumevanju navajajočo besedo, ki ni ostala brez vtiaka.

Na zaključni konferenci v Rilskem samostanu je bila naposled sprejeta resolucija, ki pravi, da je konferenca spoznala, da je krajini čas in posebna dolžnost cerkve obeh bratskih narodov, da storita vse, kar je v njihih močeh, da se ustvari nov duh v medsebojnih odnosih obeh narodov. Boljša politika med Bolgarijo in Jugoslavijo se more uvesti na podlagi izpremenjenega duha, duha sogledja in sloge, mira in bratske ljubizni. Obe cerkvi bosta, stopajoč v naj ožji medsebojni stik, gotovo storili vse, kar je v prilog temu idealu, oba naroda pa bosta, spojujoč se med seboj, vzajemno spoštovala cerkvene in in narodno - družabne ideale in pravice ter pravice do razvoja obeh narodov. Konferenca priporoča v doseg tega smotra, da se odstrani vse, kar ustvarja nesporazum, nezadovoljnost, spore in borbe med obema narodoma, da se deluje za medsebojno spoznavanje, zblizanje, sporazumevanje in podpiranje v vsem, zlasti pa, kar se tiče obeh cerkva. Oba nacionalna sveta svetovne zveze pa naj stopita v živahnost in aktivnejše medsebojne odnose in si prizadevata, da se kar najbolj razširijo te ideje.

Tako je storjen začetek in ne brez uspeha, da se samo idejnega. Naj bi nadaljnje delo obrodilo čim prej še boljše stvarne!

O rokoborbi in boksu čitamo že v Ilijadi in Odiseji podrobnosti po katerih si lahko ustvarimo sliko, kako razširjena in popularna je bila teška atletika že v takratni dobi. V ostalem pa je klasična Grška priznana kot domovina lahke atletike; njen met diska je osvojil ves svet in se goji še danes natančno tako kot takrat. Od Grkov smo prevzeli tudi načela gimnastike; mimogrede budi omenjeno, da so jih tudi Gerki sprejeli od kulturnejših prebivalcev otoka Krete. Da so bili stari narodi mojstri v plesih in ritmičnih vajah, vidimo na neštetihi slikah in plastikah iz časov, ki jim komaj približno lahko določimo starost.

Naši predniki, ki so se torej tako radi posvečali sportu, pa so imeli tudi posebne učitelje zanj. Gerki so uredili to tako, da je bil sportni učitelj sploh vzgojitelj mladine. V kraljevskih grobovih v Egiptu iz 12. do 18. stoletja pr. Kr. so našli nekakšne kinematografske posnetke o rokoborbi; slika se vrsti za sliko, vsaka kaže naslednjo fazo, sportna učna slika, kakršnih morda primanjkuje še danes.

Po vsem tem se zdi, da res tudi v sportu nimamo nič novega ampak je vse že staro, mnogo bolj kot si mislimo.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

Dogodki za mejo

Artillerijski manevri okrog Rovinja

V Rovinju se je za mesec dni ustavila potujoča šola za artiljerijske častnike. Gojenci šole so pričeli pod vodstvom častnikov izvajati strelske vaje po vsej rovinjski okolici ter ob obali. Vaje bodo trajale do 20. maja. Kmetom v bližnji okolici so ti topničarji napravili v poslednjih dneh mnogo škoda, tako na polju kakor v vinogradih. Ljudje so se prve dni pritoževali pri rovinjskih oblasteh ki pa so jih po vrsti zavračale. Sprčo tega kmečko ljudstvo v okolici že komaj pričakuje, da se izbehi nadaljnjih artiljeristov.

Letalska nesreča na Vipavskem

V bližini Ajdovšine sta se preteklo nedeljo ponesrečila vojaška letalca Marij Bufano in Atilj Baldoni. Zaradi defekta v motorju je njuno letalo strmoglavilo in se na skalovitu docela razbilo. Oba sta bila na mestu mrtva. Prepeljali so ju v mrtvašnico vojaške bolnice v Gorici. V torko so trupli obeh letalcev s častnim spremstvom odpeljali v njune domače kraje, kjer sta bili pokopani.

Poslednji napadi na slovensko bogoslužje

Šele pred tremi dnevi smo poročali o novih nasiljih fašističnih političnih in cerkvenih oblastih proti slovenskemu in hrvaškemu bogoslužju v tržaških in istrskih župnijah in že moramo beležiti nov napad na slovensko besedo v cerkvi. Kampanjo proti našemu ljudstvu in njegovi duhovščini je sedaj sprožilo glasilo tržaških fašistov. V rubriki za dopise svojih čitateljev je objavil ta list kratko informacijo, v kateri se svetni čitatelji zgražajo: Ob nedeljah in praznikih se v parkovljanski župni cerkvi še vedno pojejo slovenske maše in propovedarjejo slovenske pridige. Celotno šmarnice

se opravljajo v slovenskimi. Najhuje pa je to, da pridiga po slovensko italijanski župnik (ena izmed redkih izjem, op. ur.) Lojze Salvadoro iz Caserte. Proti takemu zru klicu čitatelj na pomoč vse fašistovski oblasti, listu samemu pa se ne zdi nič več potrebno navajati vse njegove proteste in komentarje, čedša je že dejstvo samo zadostna priča nedopustnih razmer.

Nič čudno se nam ne zdi, če fašistovski tisk in na njegovo prizadevanje fašistične oblasti v občino nesramnostjo kršijo določbe lateranskega pakta glede slovenskega bogoslužja za ljudi, ki ne obvladajo italijanskega, pa čeprav praznuje Mussolinijeva Italija z vsem svojim fašističnim pompom sleherni obletom nesrečnega 11. februarja, ko je bil sklenjen ta sporazum med obema Rimoma. Toliko bolj čudno pa se nam zdi, da se tudi Vatikan nič ne zmeni za take izpade fašističnega tiska in krajevnih fašističnih oblasti (puljski prefekt) in da niti najmanj ne brani svojih pogodb, sklenjenih s fašističnim režimom.

Nova bremena slovenskih občin

V zadnjem času imajo pokrajinski upravni odbori v Gorici, na Reki in v Trstu zelo pogostoma svoje seje, na katerih razpravljajo o sklepih posameznih občin glede novih izdatkov novih davkov in drugih občinskih vprašanjih. Sodeč po poslednji seriji teh sklepov, so se v zadnjem času posamezne občine zelo obremenile z vzdrževanjem vojaških cest. Občinska uprava v Zagradu je prevzela vzdrževanje ceste k Sv. Martinu na Krašu ter dveh poti, ki se za civilni promet sploh ne rabita. Občinska uprava v Cerkljem je sklenila preurediti in vzdržati več vojaških cest, za kar bo uvedla celo poseben kuluk. Vzdrževanje vojaških cest so prevzela tudi občinske uprave v Čepovanu Bocu, Staranzanu in Hrenovci. Bovška in vremenska občinska uprava sta poleg tega odstopili večja zemljišča vojaškim oblastem.

Iz akvaristove torbe

Dasi se toplota v vodah le prav počasi dviga, so se jarki in obrežja rek, potokov in bajerjev vendar že okrasili z raznoterimi rastlinami. V vodah vidimo ribe v jatah in če vlovimo z mrežico katerokoli večjo ribo iz roda krapovcev, opazimo takoj, da smo v času drsti, kajti vedno ikrične v sredini telesa precej izbočena, kar povzročajo ikre, ki jih bodo kmalu predale vodi. V tem času prav lahko razlikujemo ikrično od mlečnika. Ob drsti so ribe tudi manj plašljive in manj oprezne. Žal je večina naših domačih drstečih se rib prevleka za akvarije, ker doseže spolno zrelost v 2., 3. ali pa šele v 4. letu. Domače ribice, ki jih lahko opazujemo ob drsti tudi v akvariju, so pezdrik, zelenka, koreselj, pisanec, pisanka, go'obček, pohra, blistavec in belica. Vse te ribice so razmeroma majhne in če jim stvorimo v akvariju ugodne priroke, se začno ženiti.

V tem letu je kljub vladajoči pomladni suši dovolj vode in se ni bati za ikre in zarod. Po pripovedovanju ribičev bo letos manj škuk, ker je mnogo njih podleglo notranjim zajedalkam, trakuljam. Vsaka riba ima sicer notranje zajedalke, ki pa ne povzročajo umiranja »en masse«. Nekatera leta pa okužijo vodo s svojimi izmetom, v katerem so jajčeca ali pa ličinke raznih zajedalk, vodne ptice, zlasti ptice selivke. Tako jajčeca in zajedalke pridejo posredno ali neposredno v želodec rib, od koder se vršijo v nezne organe, nekaterikrat v takem številu, da jim ribe podležejo. Tako katastrofalna obolenja in umiranja se periodično pojavljajo, razširjajo se pa po vsem vodnem omrežju proti in nazaj. Priroda pa skrbi za obilnimi ikrami, da izravna v teku nekaj let izgube. Zanimivo je zasledovati razvoj takih zajedalk. Tako n. pr. požre ptica ribo z zajedalkami, katere v plitjem žolodcu spolno dozore, nakar odlagajo jajčeca. Z izmetom pridejo jajčeca v vodo, od tod n. pr. v požla, kjer se razvijajo v ličinke. Če zapuste požla ali pa če ga požre riba, prihajajo ličinke v ribji želodec, se vršijo n. or. v jetra, dorastejo, pridejo zopet v želodec vodnih ptic in tako se opisani obtok vedno ponavlja. Če so pa n. pr. ptice selivke požrle v okuženih vodah mnogo rib, prineso na svojem potovanju jajčeca v druge vode, kjer se kmalu na to pojavljajo katastrofalna umiranja. Take zajedalke menjajo čisto 3 do 4 gostitelje nakar šele dosežejo spolno zrelost.

Sedaj nekaj o enodnevnih. Često vidimo, zlasti v maju, juliju in avgustu pri vodah majhne menuljčke s tremi nitkastimi repčki. To so enodnevnice roda »Ephemerae«. Zanimivo je razvitek teh menuljčkov. Iz jajčk enodnevnice, ki jih polagajo v klopih v vodo, izlezejo ličinke, ki ostanejo v vodi 3 leta, v teku njih pa menjajo okoli 20-krat svojo obliko - kozično. Hranijo se z rastlinsko in živalsko hrano. Čim dobe ličinke kratka kriča, jih imenujemo bube in razvitek se bžiža svojemu koncu. Kmalu splezajo bube po vodnih rastlinah nad gladino, kjer se preleve. Srajčica jim naglo počini in takoj odlete z naporom na sosedne rastline in na vejice dreves, tako da bi prvotni opazovalec mislil, da so take enodnevnice popolnoma razvite. Tam na vejici, čisto pa tudi med poletom, jim počni druga srajčica in šele sedaj so razvite. Enodnevnice ne jedo ničesar in se samo oplode. Često žive samo par ur in le redki so primeri, da so poedine živele nekaj dni.

Če zajamemo z mrežo med vodne rastline, vlovimo tudi ličinke ali pa bube enodnevnice. Spoznamo jih na listnatih gibljivih podaljških na trebuhu in na treh nitkastih repčkih. V akvariju z nadvodnimi rastlinami jih prav lahko gojimo in opazujemo. Akvarij pokrijemo s tenko mrežo, ki jo namestimo v obliki strehe, da ne oviramo rasti nadvodnih rastlin. Ličinke in bube so zelo občutljive in temperamentne razlike jih ugonobe. Poleg tega zahtevajo mnogo kisika, torej večje posode in omejeno število ličink in bub. Primerne nadvodne rastline so ali berula ali pa vodni tropsce, vendar so tudi podvodne rastline, kakor dristavec, valisnerije, sagitarije neobhodne. V takem akvariju gojimo tudi razne druge ličinke. Prav za prav bi se moral ljubitelj - akvarist baviti z vsemi vodnimi živalicami, kajti vodnožitje je znanje zase in tudi opazovalcu mnogo več zanimivega kakor katerokoli drugo ljubiteljstvo.

Iveri

Poučna basen: Modrijan je gledal pla valno tekmo. In nagovoril je zmagovalca: »Zal mi je za te; kaj plavanje, znanost je vse. Sport krade ljudem čas in življenje.« Komaj je spregovoril je zdrlin na spozlik tleh in padel v vodo. In je vsiknil sportnik: »Modrijan se dalje, da ne utoneš!« Ko je modrijan zalezal na pomoč, je skočil sportnik v vodo in ga zvelkel na suho. »Zal mi je zate! Plavanje ti je rešilo življenje, ki bi ga bila storjal unčiča teza znanosti. Modrijan je umojkan in se od strani od vode.

Nobena čednost ni v sportu bolj potrebna kot zatajevanje samega sebe; žal, imajo sportniki v njej res le malo treninga.

Vsak mora v sportu plačati učnino, čeprav jo je pred njim plačalo že toliko drugih.

Ne, kačar ga hvalijo, temveč kačar ga grajo; mora sportnik pokazati, da je skromen.

Kdor ne more dokazati, da je ponosen tudi takrat, če je premagan, ne razume globoke modrosti, kako se je treba boriti in živeti po sportnih zakonih.

Sportnik mora imeti velike cilje in velike naspotnike kor se sicer iztrubijo njegove sile kot privlačnost magnetu, ki ni, ma privlačnih predmetov.

Življenje ne poteka v krogu, temveč v zavojici. Vse se vrača k svojemu izhodišču, toda če natančneje pogledaš, spoznaš, da je prišlo za malenkost dalje in višje.

Razno

Vaška beseda 1 Din; za danje nastava ali za šifro pa 5 Din. (27)

Milostiva! Vaš krasni plašč še polej najkroboje konservirala svredla L. Rot. Moosni trg 5. Ljubljana. Obenem istega tekom poteka za polovico cena popravil in modernizacija. Plašnje šele jeseni pri prevzemu. 1223-30

Avtotaksi št. 64 se vjudno priporoča telefon 3390. 1236-30

Izposojamo

gramofone plošče »SLAGER« Aleksandrova cesta 4 prehod Vik torije naleže

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za danje nastava ali za šifro pa 3 Din. (1)

Zaupnike-cc vseh obtojev učeno, katerim zagotavljamo pri povolenju delovanju stalno uradniško mesto. Pisarne prijave na oglašni oddelk »Jutra« pod »Bodoči uradniki.« 14402-1

Služkinjo

do 30 let staro, ki dobro kuha, iščem za vsa hribska dela, ročni in dreva strokoma. Samo res pridne in poštene pridejo v posev. Mesečna plača 350 Din. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra« 14425-1

Brivskega pomočnika

dobro moč za moško in žensko stroko, in vajenca sprejemem. Doležal Bernard, St. Vid n. Lj. 14386-1

Natakarico

prijetno znanostjo, mlajše, večje, inteligentno, a kavolje 2-3000 Din v gotovini sprejemam za fino restavracijo znamenitega zagorčnega zdravilnika. Naslov 10-15. V Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod »Br. 12.« 14391-1

Natakarico

samostojno, agilno, s nekaj kaveje sprejemam takoj. Predavatelj se je osebno. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra« 14342-1

Pletilo

(Strikerico) za ročni stroj (shikat Popo), večje v izdelavi nogavice, puloverjev itd., iščem. Naslov čimprej. Pisarne pombde na L. Jugoslovenska Industrijski Sportniki potepništva M. Druker, Zagreb. Hles 39. 14395-1

Iščemo prodajalce

za prodajanje kozmetičnega aparata, za povečanje privatnih strank. Pisarne pombde pod šifro »Marjiva P-2940« na Interoklam, Zagreb. Marykova 28. 14394-1

Kuharico

ki bi opravljala vse posle, sprejemam čez poljeje v privatno hišo na B. odn. Dopis s opisevali na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Majša kuharica.« 14376-1

Službe išče

Vaška beseda 50 par; za danje nastava ali za šifro pa 3 Din. (2)

Absolventka

grem tudi za vzgojiteljo. Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod »Sreča« 14470-2

Kot postrežnica

grem tudi za cel dan. Sem vežda dobre kuhe. Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod »23.« 14432-2

Krojajski pomočnik

z dobri sprejavitelj; išče stalno službo. — Naslov: Orvoč, Oplotina, 14410-2

Plačilna natakarica

pridna, polstena, v vseh ohrida dobro izveščana, želi premeniti službo. Najst. 15. maja ali 1. junija. Kaveje plošči 12.000 Din. Reflektira na boljše mesto. Pombde pošlji na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Priključite znanost.« 14409-2

Gospodična

pridna gospodinja, išče službo pri nekakšni govornični gospodi. Pombde na podružnično »Jutra« v Mariboru pod »Mala plača.« 14152-2

Solicitator

s nad 20 let službe, samostojno, veče nemščine, slovenske, stenografije, strojenjca, vseh pisarskih poslov, ish. namestitelja. Cenj. pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Zmožen 66.« 14275-2

Knjigovodja-bilancist

z dolgoletno prakso, vzrizen v vseh pisarničkih in administrativnih poslih, slov., računaln. in nemški korespondent, išče službo. Cenj. dopis na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Agilne.« 14420-2

Ena garnitura novih Champion nadomešča svoje stroške s prihrankom bencina, da je večjo moč in brzino.

Glavno zastopstvo in skladišče za Jugoslavijo: Robert Weinberger, Zagreb, Gajeva ulica 10.

CHAMPION SVEČICE

se dobitvajo povsod

MALI OGLASI

Kmečki fant

vršočinske prost. išče kakovostni zaposlovec naslov pove oglaš. oddelk »Jutra« 14472-2

Šiviljska pomočnica

kuharska in vseh ženskih delih, išče službo. Gie v mestu ali na deželo. Pombde prosil na: Benkovič Matja, Bogojna 96, Prekmurje. 14412-2

Tapet. pomočnik

išče službo kot sluga ali slilno; opravlja druge dela. Pombde pod »Sreča« na oglašni oddelk »Jutra« 14391-2

Mesarski pomočnik

veče vseh mesarskih del, išče službo za takoj. Poseduje letna spričevanja. — Zna tudi dobro nemščino. Mlake Poljan, Metlica pri Prevaljah. 14352-2

Absolvent meščanske šole

in knjigovodstvenega tečajja išče primerno službo. Tečajnik in vodi tabularski zbir. Dopis pod šifro »Kapeinik« na podružnično »Jutra« Maribor. 14370-2

Pekovski pomočnik

zdrav, močan in trezen, 19 let star išče službo v Ljubljani. Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Dejavne.« 14341-2

Zasluzek

Kdor išče zaslužka, plača za vasko besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor a n d i zaslužek, pa za vasko besedo 1 Din; za danje nastava ali za šifro pa 5 Din. (3)

Entlanje 1 m 1 Din ažur 1 m 2 Din

plisanje, montaža brizgator, pranje in likanje vezenin, ročno vezenje, monogrami, strojno vezenje in predtisk najmodnejših vzorcev. Dunajska cesta 1a/IV. 135-3

Galanterij. predmeti

za domače potrebščine, praktične novosti, patent. Intelektualne potnike proti fiksumu in proviziji iščem »Oznanje, Tyrseva c. 36. 14617-3

Leopoldina Sternad šivilja

Zabjak 7/1. se priporoča cenjenim damam. Oblike po 80 do 110 Din. plašče in kostume po 100 do 130 Din. 14653-3

Prodaj

Oglašni trg. stančaja po 1 Din; beseda, za danje nastava ali za šifro 5 Din. — Oglašni socialnega stančaja vasko beseda 50 par; za danje nastava ali za šifro pa 3 Din. (6)

Sobna kredenca

dobro obranjen ugode na prodaj zaradi selitve. — Gilnc c. XIII. št. 9. 14600-6

Belo vrino mizo

novi, s klopi, dva stendra, več starih šil prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 14447-6

Dve medeni pipi

za pivu, stajalo za rezanje mesa, vse malo rabljeno. Naprodaj. Kostanj, Tyrseva 71. 14451-6

Otroški vozički

največji, sport bi igralni vozički in trikihi. Najn. n. je ene. M. Tomšič, Sv. Petra c. 32. 14402-6

Rujavo lončeno peč

rabljeno, poceni prodam. — Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 14456-6

Razprodaja

otoman, stajnih foteljev, amine sed. pol. Dalmičarja v St. Viki; nad Ljublj. na grofni ceste 14460-6

Več vrat

veakovrstnih, izlobočne okno in zapraviljivec poceni naprodaj. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 14202-6

Otroške vozičke in kolesa

kupite dobro in poceni pri S. Rebolj & drug. Vojska kova 4. 171-6

Kupin

Oglašni trg. stančaja po 1 Din; beseda, za danje nastava ali za šifro 5 Din. — Oglašni socialnega stančaja vasko beseda 50 par; za danje nastava ali za šifro pa 3 Din. (7)

Skobelnik

je rabljen, in nekaj odn. kupim. Naslov v oglaš. oddelku »Jutra«. 14497-7

Mizo in omaro

z ročajem ali brez istega, in mečkiga ali tridiga le za c. upi. A. M. Moete, Vodnatska ulica št. 2. 14608-7

Fotoaparati

znamke »Reiflex« 6 x 6, kupim. Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »St. 338.« 14507-7

Blagajno

rabljeno, dobro obranjeno, od Wierle ali Wertheim, po možnosti št. 2 ali 3 takoj kupim. — Pombde na Aloia Company, d. o. z., Ljubljana. 14199-7

Obrabčen akvarij

z 5-10 ribe kupim. Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »1000« 14338-7

Prehrana

Kdor a n d i prehrano plača za vasko besedo 1 Din; kdor išče prehrano pa za danje nastava ali za šifro 3 Din. — Oglašni socialni oglašni 1 Din. 14338-7

Na prvovrstno meščano prehrano

pe uglednih cenah sprejemam solidne gospode in dame. Naslov: Miklošičeva cesta št. 18. priključite 14488-14

Kapital

Vaška beseda 1 Din; za danje nastava ali za šifro pa 5 Din. (16)

Hranilno knjžico

Ljubljanske kreditne banke v višjo 100.000 Din prod. D. O. der. Zagreb. Irenkova 9. 14281-16

Hranilno knjžico

od Ljubljanske kreditne banke ali Pradedione do 25.000 Din kupim pred gostovni takoj. Pombde pod »Denar« na oglašni oddelk »Jutra«. 14391-16

Hranilno knjžico

Mestne hranilnice v višjo 10.000 Din prodam. Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod »Beson kupa.« 14477-26

Stanovanje odda

Vaška beseda 1 Din; za danje nastava ali za šifro pa 5 Din. (21)

Priključno stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, brez kopalnice, od dam za vrgnotov termin. Polzave se na Rimski cest. št. 181 med 13. in 14. oro. 14384-21

Trisob. stanovanje

za priključni oddam za 600 Din v Mostah. Predložiti 9/1. 14526-21

Stanovanje

prostorno, vrt, v samostojni hiši na delceli oddam. Naslov: Zellhofer Poljčane. 14642-21

Vložno knjžico na 90.000 dinarjev

Ljubljanske kreditne banke prodajam povoljno. Obrnite se na

J. PINTO, SARAJEVO, poš. pret. 42

Dvosob. stanovanje

osobno, priključno, s kuhinjo, kopalnico in kletjo, s 1. junijem oddam »Jutra« v oglašnem oddelku »Jutra« 14454-21

Trisob. stanovanje

za priključni oddam s 1. junijem v Rodni delini, ceta 11/17. 14611-24

Enosob. stanovanje

za priključni oddam pod enim ključem, oddam »Jutra« v oglašnem oddelku »Jutra« 14495-21

Dvosob. stanovanje

za priključni oddam s 1. junijem v Rodni delini, ceta 11/17. 14611-24

Dvosob. stanovanje

ličem za jesen. Pisarne pombde na del. Ivan Tomšič, docent, Ljubljana, Bistrska vrtca. 14448-21

Enosob. stanovanje

v Dmstaj ali Zeleni jami ličem. Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Suzanka brez otrok.« 14465-21

Držav. nameščeneec

išče stanovanje 2 malih sob ali sobe s kabineto za pisarnico, v bližini Bistrske potle. »Rapid«, Koroška 25. (Samo pombde.) 14440-21

Katera žena

(Kuba) priinese hrano obrtniku. Lahko ga vrame na svobodo, ali vrame Bistrsko potle. »Rapid«, Koroška 25. (Samo pombde.) 14440-21

Stanovanje

2 ali 3 sobno ličem za takoj ali avgust. — Pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod »Odradice.« 14447-21

Dvosob. stanovanje

išče stanje 2 malih sob, svet. — Iščožeje pombde na oglašni oddelk »Jutra« pod »Srečna stranica.« 14428-21

Dvosob. stanovanje

kopalnica, kuhinja ali brez, blizu centra, rablja dva sobe, avgusta se prod. Pombde sprejemam prekarno Pauer, Sv. Petra c. 48, telefon 2383. 14400-21

Stroj

Vaška beseda 1 Din; za danje nastava ali za šifro pa 5 Din. (29)

Sodavičarska stroja

novjšega sistema, in ravno spadajoje pombde, kakor tudi oca 100 kg cina po miki cent-prodam. Pisarne vprašanje na oglašni oddelk »Jutra« pod šifro »Sodavičar.« 14518-29

Dva čevljar. stroja

kapita in pohišno ceno prodam. Zemljič, Erjavčeva c. 4a. 14456-29

Obri

Vaška beseda 1 Din; za danje nastava ali za šifro pa 5 Din. (30)

Trajno kodranje

izvirski salon NAVINSEK od 80 Din dalje pripravljena las s aparat avtorizirana slovese. 13074-30

Striženje 5 Din

Delavci in uradniki brez odlašane obišče bravnico »Rapid« v Kolodvorski ulici 35. 14287-30

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišjih cenah ČERNE — juvelir Ljubljana Wolfova ulica 3.

TEDEN DNI FILMA

Mady Christians

Pripovedovala je o filmskem in teatrskem življenju v New Yorku. Razumljivo, da Američko ljubi. Oče ji je bil tam znamenit igralec in gledališki ravnotež. Tam je tudi umrl. Mady je sama študirala v Ameriki in doživela prave umetniške pobude. Ko govori angličščino, si prepričan, da stoji Američanka pred teboj. Toda ona je Nemka. Četudi lo Amerika reklamira zase. Kakor vse Evropejce, ki jih je »odkrija« Kolumbova dežela.

dir odpre vrata kletke. Kaspja zbeži, se potone v morje in splava na bližnje obrežje. Sprehajalci na obrežju se prestrašeni razbežijo, policija pa organizira pravcati lov za beguncem. Najdejo ga v stanovanju med učiteljice, kamor se je bil lačen zatekel in je bil z mize pobral jestvine. Kmalu se opazi, da Kaspja sledi samo tej mladi dami. Lastnik cirkuša, ki smatra Kaspjo za svojo last, ga razkazuje po vsej Ameriki kot največjo atrakcijo; samo Kaspja zna obvladati pravilno svoje leve. Mlada učiteljica, ki tudi spremlja cirkuša, napravi iz Kaspje v teku časa civiliziranega mladega moža, s katerim se